

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Panktadienį
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vainas, Sekr ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

The Lithuanian Weekly "Tevyne"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vainas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 16

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Balandžio (April) 16, 1937.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVIII

Paremė Wagnerio Istatymą

WASHINGTON, D. C., bal. 12. — Šiandien Augščiausias Jungtinių Valstijų Teismas išnešė net penkis nuosprendžius, kuriuos surado konstituciniais, tuo paremdamas taip vadinamą New Yorko valstijos senatoriaus R. Wagnerio sumanymą, kuriuo leidžiama federalei valdžiai kištis į darbininkų ir darbdavių ginčų sprendimą; leidžia tai pačiai valdžiai kontroliuoti tarpvalstijinį susisiekimą, kontroliavimą tarpvalstijinės komercijos ir darbo unijoms laisvai vesti kolektyves derybas su darbdaviais plieno ir kitose industrijose.

Panašūs punktai buvo iškelti ir bandomi įgyvendinti seniau veikusio NRA, bet tuomet Augščiausias Teismas juos surado nekonstituciniais ir, kaip tokius, suniekino. Dabar jau aiškiai matos, kad Augščiausias Teismas pasuko ton linkmėn, kad kooperavus su esama administracija ir tuo įvedus nemažą pagerinimų šio krašto socialiam ir industriniam gyvenime. Taip esant, dabar Washingtono net kyla klausimas, ar prez. Rooseveltas neturėtų atšaukti savo reikalavimo Augščiausiąjį Teismą perorganizuoti.

Naujosios Dalybos šalininkai, prez. Rooseveltas ir sumanymo autorius, p. Wagner, šiuo Augščiausio Teismo algėsiu labai patenkinti. Bal. 12 dieną prez. Rooseveltas pareiškė: „Šiandien mes visi turėjome gerą dieną.“

Po šio atsitikimo Amerikoje numatoma didelė ramybė tarpe darbo ir kapitalo, nes kilusius ginčus spręs prezidento paskirta Tautinė Darbo Santikių Taryba. Taipgi darbininkai galės netrukdomai iš darbdavių puos organizuoti ir unijas. Visų pirma numatoma kopstiausia į uniją suorganizuoti automobilių industrijos darbininkus.

Ispanijos Civilio Karo Žinios

REIKALAUJA IŠTRAUKTI ITALUS IS ISPANIJOS.

LONDONAS. — Balandžio 9 dieną Sovietų Rusijos ambasadorius, Ivan Maiski, vėl pareikalavo, kad Mussolinis ištrauktų savo armijas iš Ispanijos. Tuo reikalavimu Maiski kreipėsi į lordą Plymouth, tarptautinės nepusiskumo komisijos pirmininką. Jei Mussolinis nesutiktų tai padaryti, tai turėtų būti suauktas minimos komisijos posėdis, kuris paskirtų galutiną laiką Mussolinio atsakymui. Tuo tarpu yra žinių, kad dar 10,000 italų į Ispaniją pasiūsta.

LAIVŲ BLOKADA.

LONDONAS. — Praeitą savaitę sukilėlių laivai pastoję kelią Anglijos laivams, plaukiantiems ir gabenantiems maistą į Bilbao priplauką. Negalėdami įplaukti, Anglijos laivai sugrįžo į Francijos pakraštį. Anglijos valdžia pasiuntė savo laivams „Hood“ ir „Shropshire“, kurie randasi Ispanijos šiaurės vandenuose, įsakymą, kad jie apsaugotų Anglijos prekybos laivus.

KOVOS PRIE BILBAO.

HENDAYE, Francija. — Sukilėliai paskelbė, kad Ispanijos-

Baskų liaudiečių vyriausybė rengiasi apieisti Bilbao ir persikelti kur nors kitur. Be šių provincijos valdžia tai užginčina ir sako, kad jie ima viršų prieš sukilėlius. Prie to, musiai čia eina dideli sukilėliai desperatiškai stengiasi į Bilbao įsiversti.

BILBAO BADAUJA.

HENDAYE, Francija. — Sukilėlių apsuptas Bilbao miestas badauja. Taip praneša čia atvykę pabėgėliai, kurie pasakoja, kad mieste yra pritrūkę duonos ir kitų maisto produktų. Mieste esama apie 300,000 civilių gyventojų, kurių tarpe daug pabėgėlių. Pasakoja, kad kiekvienai aštuoni žmonės per dieną gauna tik 2.2 svarą duonos. Geriausias maistas, tai ryžiai, kurių kiekvienam gyventojui duodama tik po vieną unciją kasdien. Visiškai stokuoja aliejaus, cukro ir kitų reikmenų. Tačiau miesto gynybai yra gerai apginkluoti ir pasiriję kovoti iki paskutinio vyro.

UŽMUŠE 3,000 LOJALISTŲ.

PAS SUKILĖLIUS. — Lojalistai surengė smarkų puolimą prieš sukilėlius, kad Madridą atpalaidavus nuo apgulimo. Ke-

lies dienas smarkus mušiai ėjo įvairiose sekcijose. Ypatingai smarkus susirėmimai įvyko Casa de Campo priemiesto šiaurinėje daly, kurio link lojalistai daskasė per keturias smarkios kovos dienas. Čia lojalistai buvo pagauti į taip vadinamą „kryžia“ prieš ugnį ir 3,000 išžudyta. Šiame puolime dalyvavo 16,000 lojalistų.

SUPLAISĖ SVARBŲ TILTĄ.

MADRIDAS. — Lojalistai mainieriai iš Asturijos padėjo minas po pantoniniu tiltu, kurį sukilėliai buvo pasitiesę per upę Manzanares ir per kurį gabanosi maistą į universiteto sekciją. Tiltas suplaisytas ir apie 10,000 sukilėlių atskirti nuo susisiekimo ir maisto punktų.

LOJALISTAMS SEKASI.

MADRIDAS. — Nepaisant didelių nuostolių, lojalistams sukilėlius ginti nuo Madrido gerai sekasi. Miestą sukilėliai dar vis bombarduoja ir nemaža nuo stolių padaro. Pavyzdžiui, bal. 11 dienos bombardavime apie 100 žmonių užmušta. Bet pas lojalistus geras upas, nes jie tikisi, kad Madridas nuo apgulimo bus netrukus atpalaiduotas.

Kaune Numirė M. Petrauskas

MIKAS PETRAUSKAS
Produktingiausias lietuvių kompozitorius, Amerikos lietuvių muzikos veikloje pionierius, mokytojas.
Numirė kovo 23 d. Kaune.

KAUNAS. — Kovo 23 dieną, po ilgokos ir sunkios ligos, čia numirė visai lietuvių tautai plačiai žinomas dainininkas-Kompozitorius Mikas Petrauskas. Vėlonis visą savo anži dirbo muzikos meno srity. Ilgiausiai jam darbuotis teko tarpe Amerikos lietuvių. Čia jis parašė ištisą eilę operėčių, suarmonizavo daug lietuvių liaudies dainų ir sutvėrė ištisą eilę chorų bei rengė kleisiskus koncertus ir bendrai lietuvius muzikos srity samonino. Kiek ilgiau vėlonis gyveno Brooklyne ir Chicagoje, o ilgiausiai — So. Bostone. Lietuva buvo išvykęs tik keli metai atgal.

A. a. Mikas Petrauskas iškilmingai palaidotas Dusenysse. (Skaitykite redakcinį straipsnį „Mikas Petrauskas“, telpantį 2-me numero puslapy.)

Šaukiasi Kongreso Pagelbos

WASHINGTON, D. C. — Amerikos Darbo Federacija, pajutusi, kad Lewis'o organizuojamos industrinės unijos, pradėjo smarkiai konkuruoti su minima federacija, kuriai vadovauja prez. Green, šaukiasi kongreso pagelbos kovai prieš C. I. O. 9są Lewis'as pasirijęs skaldyti ir griauti federaciją. Federacija pageidauja, kad darbo santikių tarybos priežiuroje automobilių pramonės visi darbininkai pasisakytų, ar jie nori priklausyti prie atskirų amatų unijų, ar vienai visos pramonės unijai, kurią Lewis'as organizuoja ir del to veda atkaklią kovą. Bet reikia abejoti, kad p. Green'ui kongresas kuo nors pagelbėtų, nes dabartinė administracija pritaria Lewis'ui.

Kongresas Atmetė Nacių Tardymą

WASHINGTON, D. C. — Praeitą savaitę Jungt. Valstijų kongreso atstovų bute buvo bal suojama Dickstein'o rezolucija, kuria reikalauja tyrinėti nacių ir komunistų veikimą Jungt. Valstijose. Prieš rezoluciją balsavo 184 atstovai, už rezoluciją — 38. Vadinasi, rezolucija atmetta. Kai kurie kongresmanai agitavo tyrinėti komunistus ypač del to, kad buk kurs-tą sėdėjimo streikus. Bet pažangieji kongresmanai suprato, kad minima rezolucija buvo taikema netik prieš nacius, bet ir kovągas darbo unijas. Todėl ją ir atmetė.

Sumuštam Lėktuve Aštuoni Lavonai

McNARY, Arizona. — Pagaliau iškotojų grupė pasiekė susidaužusį į kalną Douglas'o lėktuvą, kuris balandžio 3 dieną iš Kalifornijos skrido į rytines valstijas ir be žinios buvo dingęs. Visi jame skridę aštuoni asmenys rasti žuvusiais. Šeši jų taip apdege, kad negalima nė pažinti ir aklus. Kitose valstybėse šia baisia liga sergantįjį laikomi atskirose nuo sveikųjų žmonių įstaigose ir tam reikalui paskirtose vietose.

Dar 9,773,000 Bedarbių

WASHINGTON, D. C. — Sulig valdžios surinktų žinių, šiuo tarpu Jungtinėse Valstijose dar yra 9,773,000 darbininkų neturinčių darbo. Dalis šių bedarbių dirba valdžios teikiamuose darbuose. Palyginus su perėitų metų daviniais, atrodo, kad tuo pačiu šių metų tarpu bedarbių yra apie tris milijonus mažiau.

MEKSIKOS UNIJISTAI MUŠASI.

MEXICO CITY. — Balandžio 9 dieną El Pilar audinycioje, kuri randasi San Martin, Puebla provincijoje, tarpe dviejų darbininkų unijų kilo kruviną kovą. Minimoje kovoje 20 darbininkų užmušta ir daug sužeista.

LIETUVOS SPORTININKAI

Paveikslėly matomas burelis Lietuvos sportininkų, tai numatoma rinktinė, kuri ateinančia vasara atvyks Amerikon dalyvauti Lietuvių Sporto Šventėje. Sportininkai pirmoj eilėj stovi: Boksininkas Bagdanavičius, Bazaras, Puzinauskas, Puskunigis, Giedrys, Kuno Kulturos Rumų direktorius Augustauskas, Andriulis, Balrunas, Vokietaitis ir skandytojas Pyragius. Antroj eilėj, klupo: Karosas, Tamulynas, Vetra, Sackus, Bakunas ir Petrauskas. Aviatorius Ozkinis ir tenistas Jakutis sirgo, todėl jų šiame paveiksle nėra.

90,000 Automobilistų Sugrižta Dirbti

DETROIT, MICH., balandžio 10. — Šiandien dar vienos automobilių kompanijos sėdėtojai apleidė dirbtuves — tai Hudson Motor Car kompanijos, kurios dirbtuvėse sėdėjo 1,500 streikininkų. Šios dirbtuvės darbininkai yra United Automobile of America unijos nariai. Sėdėtojas dirbtuves apleidus, tukstančiai unijistų gatvėmis parodavo.

Chryslerio ir Hudson dirbtuvėse, taipgi Briggs Manufacturing kompanijos, kuri del dviejų pirmųjų gamina automobiliams viršus ir Reo Motors Car kompanijos dirbtuvėse ma-

šinos jau prirengiamos darbu ir darbininkai šią savaitę sugrižs dirbti. Virš 90,000 darbininkų netrukus pradės dirbti. Pirmiau teismo išduotas indžionkšenas prieš Chryslerio „sėdėtojus“ dabar jau atšauktas. Tuo tarpu unijos ir kompanijos atstovai veda derybas delei senųjų darbininkų teisių.

Indžionkšenas priešais General Moto: korporacijos „sėdėtojus“ dar neatsauktas, nors sulig sutarties tarpe unijos ir kompanijos, unija turi teisę pareikalauti to indžionkšeno atšaukimo. Teismas jo neatsaukia tik techniškais sumetimais: reikalauja, kad patys unijos vadai

Artistų Algos Didesnės

WASHINGTON, D. C. — Judžių artistai gauna kur kas didesnes algas, negu didesniųjų industrijų vedėjai. Pavyzdžiui, artistė Kay Francis 1936 m. gavo \$227,500 algos, kuomet Firestone firmos vedėjas, Harvey S. Firestone, tuo pačiu laikui gavo tik \$85,000. Judžių artistas Joe E. Brown gavo \$201,562, Leslie Howard — \$185,000, kuomet vienos Chicago skerdyklos vedėjas tik \$75,020. Ir bendrai imant, judžių artistai gauna didesnes algas, negu daugelio didžiųjų industrijos įmonių vedėjai, negu Jungt. Valstijų prezidentas.

Juodasis Maras Kinijoje

NANKING, Kinija. — Iš Fuenkien provincijos čia gaunama žinių, kad ten pradėjo siausti baisusis juodasis maras. Esą, nuo to maro numiršta po apie 100 žmonių kasdien. Ateity jis galys dar labiau išsiplėsti.

RAKETIERIAI VALDO RUSIJOS UNIJAS.

MASKVA. — Sovietų Rusijos galva, Juozas Stalinas, pastaruoju laiku labai pasmerkė išsiplatusią Rusijoje korupciją ir todėl įsakė „nuo dugno iki viršaus“ išvalyti visas darbininkų unijas, kurios, esą, yra kontroliuojamos raketierių, kriminalistų ir biurokratų. Dabar tukstančiai žmonių, su didele baime, laukia areštų, o jei ne kito kito, tai prašalinimo iš komunistų partijos.

Fordas Nepasiduos Unijoms

NEW YORK, N. Y. — Čia gauta iš Washingtono žinių, kad garsusis automobilių inžinierius, Henry Ford, planuoja daryti visa, kad tik nukovojus United Automobile Workers unijos kampaniją suorganizuoti jo fabriky darbininkus. Jis net žada padidinti darbininkams algas iki 10 dolerių per dieną, kad tik juos atviliojus nuo unijos. Tuo budu Fordas tikisi perkirsti unijų vadų ir organizatorių pastangas sutraukti darbininkus į Lewis'o organizuojamą uniją. Žinoma, šiam reikalui pas Fordą pinigų nestokuoja. Manoma, kad jei Fordas pasireis savo darbininkams po \$10 per dieną minimum algos, tai darbininkai nenorės apie uniją nė girdėti.

Susprogo Didelis Malunas

MILWAUKEE, WIS. — Balandžio 10 d. čia susprogo Ch. A. Krause Milling kompanijos fabrikas — javų malimo malūnas. Sprogimo priežastis tikrai nežinoma; policija tačiau spėja, kad sprogimas įvyko požeminuose sandėliuose. Sprogime trys žmonės užmušta ir 32 sužeista. Kadangi dar 14 darbininkų nerandama, tai spėjama, kad žuvusių aukos bus kur kas didesnės. Nuostolių padaryta už 1,000,000 dolerių.

GUATEMALA. Centralinės Amer. respublika. — Perteitą savaitę čia numirė 140 metų amžiaus moteris, Alejandra Garcia. Iki šiol seniausias žmogus šiame krašte miręs turėjo 114 metų amžiaus.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. VITAITIS — Redaktorius, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklėlių jų sugrąžinimui.

MİKAS PETRAUSKAS

Iš Kauno mus pasiekė liudna žinia — kovo 23 dieną tenai numirė visai lietuvių tautai plačiai žinomas dainininkas-kompozitorius Mikas Petrauskas.

Velionis Petrauskas buvo vargonininko sunus. Gimė 1873 metais, Palūžėje, Dzukijoje. Penkiolikos metų budamas M. Petrauskas jau vargonininkavo, 1901 m. baigė Petrapilio konservatoriją, gaudamas laisvojo menininko-kompozitoriaus laipsnį, o 1906 m. Vihuije jau pastatė savo pirmąją originalią operetę „Birutė“. Kadangi Mikas Petrauskas nekenė rusų valdžios ir tuolaikiniame judėjime prieš despotišką carų valdžią veikė, tai buvo persekiojamas ir priverstas apiešti Lietuvą. Todėl 1907 metais jis atvyko į Ameriką, kur muzikos srityje lietuvių menininkai dar nebuvo. Po Didžiojo Karo Mikas buvo sugrįžęs į Nepriklausomą Lietuvą. Ten kiek pagyvenęs, vėl sugrįžo į Ameriką ir dar keletą metų padirbėjo. Kiek sirguliuodamas Ameriką apėjo jau keli metai atgal. Vykę į Lietuvą tenai dirbti ir tikėjosi, priegeresnių gyvenimo aplinkybių, pasveikti. Bet nepasveiko ir amžinai gyvųjų pasaulį apėjo...

A. a. Mikas Petrauskas buvo neįkainojamas mūsų tautos žemėtuogas — muzikos srityje darbuotojas. Jis parašė daug operetėlių, suarmonizavo ir išleido begalinę daugybę lietuvių liaudies dainų, kurios plačiai tarpe Amerikos lietuvių paplito.

Daugiausiai Mikui Petrauskui prisiejo dirbti Amerikos lietuvių tarpe, kur jis ir savo gražiausias gyvenimo dienas praleido. Velioniui tenka garbė už nuvartytą pirmąją muzikos srityje barą Amerikos lietuvių tarpe. Pirmą jo atvykimo į Ameriką, čionaitinių lietuvių daina ir muzika stovėjo gana žemai. Velionis bene bus pirmutinis davęs lietuviams klesiškus koncertus, kuriuos pats (gana sunkiose aplinkybėse) rengė ir juose programus pildė. Jo pastangomis mes ir pirmutinę operetę lietuvių kalba savo scenoje išvydome. Daug nuopelnų velioniui tenka ir už steigimą lietuviškų konservatorių, kurių, savų laiku, pirmoji buvo Brooklyne, antroji Chicagoje, o trečioji Bostone, kurios turėjo net savo skyrius ir teikė diplomus. Šios konservatorijos mums davė nemažą pirmaeilę scenos darbuotojų ir daug mėgėjų, kurie ir šiandien mūsų sielas lietuviška daina jaudina.

Daug M. Petrauskas pasidarbavo organizuodamas lietuviškus choros. Kur jam ilgiau ar trumpiau teko pagyventi — ten buvo suorganizuotas choras. Jo originaliai suorganizuoti chorai „Gabija“ Bostone ir „Birutė“ Chicagoje dar ir šiandien gyvai veikia.

Nors velionis gyveno „aukso“ šaly, bet jo keliai buvo tokie sunkūs, kaip ir daugelio idealistų darbuotojų. Bet jis tuos kelius ėjo kantriai; ėjo delto, kad tam darbu turėjo didelio pašaukimo ir, gal svarbiausiai, kad reikėjo dirbti. Jo vyriausiu šūkiu buvo: „Jei aš nedirbsiu, tai kas gi dirbs“. Todėl ir dirbo ir jei ne jo pasišventimas, šiandien mūsų dainos menas, toli gražu, būtų ne tas, kuo dabar yra.

Kaipio žmogus, a. a. Petrauskas buvo gerai lavintas intelektualus, malonus, draugiškas, teisingas, geraširdis ir pakantus. Kaipio mokytojas ir chorvedis buvo nepavarduojamas: jį mylėjo dideli ir maži: jo mokomus choros dainos mėgėjai skaitlingai lankė ir jo pamokų šventai klausėsi. Klausėsi gi todėl, kad

jis mokėjo dainos reikšmę išaiškinti ir tą pačią reikšmę savo mokiniams įkvėpti. Kaipio lietuvis patriotas velionis buvo tvirtas. Tai gerai įrodo jo pirmieji žingsniai, veikiant prieš caro valdžią Lietuvoje; tai gerai vaizduoja jo didelis pasišventimas muzikos srityje — muzikos galybe lietuvių sielą iš letargo kelti.

A. a. Mikas Petrauskas buvo pavyzdingas visais žvilgsniais. Tokių žmonių mes maža turime ir, kas žino, ar kito Petrausko mūsų tauta kuomet nors susilauks.

Mūsų didis dainius-kompozitorius numirė... Bet jo nuveikti darbai pasiliks amžinai. Miko Petrausko vardas lietuvių koncertuose, žmonių lūpose ir visame mūsų gyvenime skambės tol, kol paskutinis lietuvis šį žemės kamuolį apleis. „Tyliai-tyliai Nemunėlis teka“ išėjo lietuvių sielą visuomet virpins, primenant, kad kur tai už jurų-marių yra palikta jo tėvynė, kur tas Nemunėlis teka, kur močiutė savo dukrelės busimajį likimą vargelius apraudoja. Atsimins lietuvis išveis ir tą didį žmogų, šios dainos kompozitorių, Miką Petrauską, ir jo nuveiktus darbus; tą žmogų, kuris daug savo tautai dirbo ir, pagaliau, jau amžinon tėvynėn išleivė...

NEŽMONIŠKI ŽMONES

„Genys margas — svietas dar margesnis“, sako mūsų senas priežodis. Iš to gal reiktų susidaryti net išvadą, kad tame mūsų sviete visokių žmonių reikia, nes jei nebūtų visokių žmonių, tai ir svietas nebūtų margas, būtų perrimtas. Tarpe tų margųjų žmonių, tačiau, yra net nežmoniškų žmonių. Nežmoniškais žmonėmis mes vadiname tokius žmones, kurie neturi nė mažiausio pasigailėjimo kitiems, kartais nelaimėje pakliuvusiems; tokius žmones, kurie jau neteko širdies net savos organizacijos nariams, — viršūninkams. Išrodo, kad tie nežmoniški žmonės primanyti, tai kita (ne savo plauko) žmogų šaukšte vandens prigirdyti.

Kas tokius žmones pagimdo? Į šį pasaulį, aišku, jie ateina nekaltais, kaip ir daugelis kitų. Bėsiardžiais ir nežmoniškais jie tampa jau tuomet, kai tėvas, mokytojas ar pats gyvenimas jų prideramai neįmoko. Jei tėvas ar mokytojas nemoka savo kudiškių, busimam žmogui, žmoniškumo įkvėpti — jis pasidaro nežmoniškas: kitas žmogus jam tik pasibaurejimo, pasipiktėjimo vertas sutvėrimas.

Prie žmonių auklėjimo daug prisideda ir spauda. O, lietuvių nelaimė, mes turime vieną tokį spaudos narį, kuris nežmoniškų žmonių jau gerokai yra priauklėjęs. Tas laikraštis lietuvių gyvenime nieko gero nemato. Vietoje meno ir gražių elgėsių, žmoniško auklėjimosi lietuviams jis tik dešras ir degtingesniulo. Jo nuomone, lietuviui tik pilvo prikimsimas turi rūpėti. Dvasinis pasiauklėjimas, žmoniškumas jam pernėk.

Šitai rašydami, mes turime minty nesena „Keleivų“ tilpusių porą rašinių, neva SLA. reikalais. Tie straipsniai parašyti žmogaus, kuris dviejų žodžių sakinio nemoka tinkamai suderinti. Aišku, šiam mokiniui į pagelbą atėjo laikraščio redaktorius: sukveizotus jo žodžius suderino taip, kad ir kiti skaitydami suprastų. Bet tie žodžiai, tie rašiniai pilni nežmoniškos pagiežos prieš kitus žmones; prieš SLA. Sekretorių ir „Tėvynės“ redaktorių, kuriems andai teko sunkiai susirgti. Vadinasi, kaip to straipsnio „rašytojas“, taip ir laikraščio redaktorius šį sykį neteko širdies, iš kitų nelaimės juokdamiesi ir tyčiodamies. Ir tame juoke, tose pašaipose tiek piktos valios, tiek nežmoniškumo, kad rimtas žmogus jau net negali suprasti, kaip tokie „rašiniai“ laikraščio skiltis pasiekia, kaip, rodo rimtas, redaktorius, su savo „pažajinimais“ tokį straipsnį į laikraštį deda... O reikia žinoti, kad kaip to laikraščio redaktorius, taip ir „rašytojas“ yra SLA. nariai, mūsų organizacijos broliai...

Kaip tai negražu! Kaip tai nežmoniška!

Kur einatė ir kur nueisite, p. „Keleivų“ redaktoriau, tik šitokio „žmoniškumo“ savo mokinius mokydamas?

20 METŲ PRASLINKUS

Balandžio 6 dieną sukako lygiai dvidešimts metų, kai Jungtinės Valstijos paskelbė karą Vokietijai. (Karas paskelbtas balandžio 6, 1917 m.). Amerika prieš vokiečius išstojė jau tuomet, kai Pasaulinis Karas apie pustrėčių metų buvo įpusėjęs; po to, kai milijonai žmonių jau buvo užmušta ir dar daugiau milijonų sužeista.

Kol karas (lapkričio 11, 1918 m.) baigtas, Jungtinės Valstijos jau buvo išstaciusios 4,335,000 karių, iš kurių 126,000 užmušta ir 234,000 sužeista. Visos valstybės karui buvo sumobilizavę 42,188,810 karių. Iš to skaičiaus 5,152,115 užmušta ir 12,831,004 sužeista. Tai didelės aukos tai skerdynėi paklota; aukos, kurios galėtų karingu upu degančius pamokyti, kad karas — tai didžiausia žmonių skerdynė.

Amerikiečiai išstoję karan, paskelbė du šūkius: 1) „Kariaujame už demokratiją, kad geriau žmonėms būtų šiame pasaulyje gyventi“; ir 2) „Kariaujame, kad daugiau karų nebūtų“. Pirmasis šūkis amerikiečiams pavyko išlaikyti: jei ne Jungtinės Valstijos — šiandien pasaulis visai kitokią istoriją rašytų: jį valdytų monarchinė santvarka, nerimą keliačiam hunui vadovaujant. Šiandien demokratija galioja Francijoje, Anglijoje ir kitose valstybėse. Tai deka Jungtinių Valstijų 126,000 karių, kurie Francijos laukuose galvas paklojo ir 234,000, kurių didžiūma ir šiandien sužaloti Dėdės Samo žemelę mindžioja.

Antro šūkio ir demokratiški, taiką mylinti amerikiečiai neįstengė įgyvendinti. Jau dvidešimts metų praslinko po to, kai Jungt. Valstijos paskelbė Vokietijai karą ir 1918 metų lapkričio 11 dieną bus 20 metų, kai tas karas pabaigtas, bet apie paskutinį karą šiandien, pūjekas nebekalba. Po Didžiojo Karo, taipgi, jau keletas mažesnių ar didesnių karų įvyko: kelis metus kovojo Bolivija su Paragvajum, Japonija gerokai aplandė Kiniją, Italija galutinai nukariavo Etiopiją ir, magaryčioms, šiandien „mažasis pasaulinis“ karas eina Ispanijoje, kur Rusija, Vokietija, Italija ir kitos valstybės savo „ginklus bando“. Be to, visose valstybėse šiandien kur kas didesnės parako statinės prirentos, negu buvo 1914 m., ar negu kuomet nors žmonių istorijoje: kiekviena valstybė turi daugiau ginkluotų ir prirentų karių, daugiau laivų, ero-planų ir kitokių karo pabūklų. Todėl, matosi, kad paskutinis karas gal įvyks tik ateity. Spėjama, mat, kad jis sunaikintų dabartinę civilizaciją ir jau nebūtų kam kariauti...

Ar kitas pasaulinis karas kils — klausimas. Bet, bile karas, yra beprotiška žmonių „žaismė“. Kas nebuvo, pav., Pasauliniame Kare, tam jis tik lyg po dumus vaizduojasi. Bet kas jame ėmė dalyvumą, tas gerai žino, kokių beprotysčių žmonės buvo pasiekę. Juk tik reikia prisiminti visą pasaulį paskendusį gaisre. Reikia atsivaizduoti tas visas kančias, kurias virš 24,000,000 žmonių po karine letena nešė; tas visas baisenybes, kurias kariaujančiams prisiejo pergyventi ir tuos vargus, kuriuos pergyveno ir tie žmonės, kurie karo lauko nematė. Karas — bausis dalykas! Reiktų linkėti ir reiktų dirbti ta prasme, kad tos baisios katastrofos pasaulis niekad daugiau nematytų.

Ir nematys, jei seks Amerikos demokratinės valstybės idealogija. Juk nepaisant to, kad po dvidešimties metų karų pabaigos nesimato, bet Jungtinės Valstijos ir šiandien stengiasi ta idėja dirbti: į kilusius karus nesikišti arba jau iškilusį gaisrą gesinti.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. SUZANNA ŠLAKIS, 6733 Crandon Ave., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

SUTUKIMAS.

Rašo DR. SUZANNA ŠLAKIS.

Sutukimas arba nusipenėjimas yra kaip liga kai kuriuose žmonėse. Priežastis yra perisivalgymas, o ženklai ligos, tai yra abnormalis sutukimas, tai yra taukų susirinkimas po odos paviršium ant kai kurių dalių kuno, padarant negeistiną kuno kontūrą.

Tokis žmogus bereikalingai neša daug svorio ir visus savo organus nereikalingai apsuokina. Tokis žmogus greit pavargsta, greit uždusta ir įsigija visą eilę ligų, kaip: širdies, inkstų, kepenų, augstą kraujo spaudimą ir kojų susilpnėjimą.

Šie dikti žmonės taipgi yra visur į apdraudus organizacijas nepriimami, nes jų mirtingumas yra augštesnis už normalių žmonių. Jų gyvenybė patrupinta apie dešimts metų už normalio žmogaus amžių.

Žinoma, daug sutukę žmonės rečiau serga džiovos liga, protiškomis ligomis bei skilvio. Bet šie žmonės dažnai serga plaučių uždegimu, širdies ligomis, inkstų, apopleksija ir augstu kraujo spaudimu.

Sutukimas gali būti dvejopas: vienas paprastas nusipenėjimas, kas paeina nuo didesnio įvalgymo tokio maisto, kuris kuonui yra nenaudingas ir tas maistas virsta į negeistiną riebumą. Tas apsiereikia žmonėse vidurinio amžiaus, nes tokio amžiaus žmonės jau daugiau ir dažniau pasėdi ar tai iš priežasties darbo ar nerangumo. Tokio žmogaus aktyvus veiklumas suma-

žėja, o maisto įvalgymas nė biskį nesumažėja; priešingai, gal daugiau ir riebesnių valgių įvalgo ir net dažniau juos naudoja.

Antros rusies nutukimo žmonės yra abnormalūs, tai yra tokio žmogaus kumas neveikia atsakančiai, kad sueikvoti maistą, kurį įvalgo, bet lengvu būdu persikeičia į kuno taukus ir prisirenka po oda, tarp muskulų ir viduriniuose organuose, kaip širdy ir kitur.

Tai yra neveiklumas tų gilių dalių kuno organų, kurie kontroliuoja normalumą. Tas apsiereikia jau pagyvenusiuose žmonėse, moteryse po „permainų“.

Šie sutukimai dažnai duoda išvaizdą, kad šis žmogus eina diktyn, kad drabužiai sumažėjo — jau netinka.

Dar kito skyriaus suriebėjimas apsiereikia daugiau ant veido, apie kaklą ir apie rankas. Taipgi vaikai paseka savo tėvus: jei tėvai dikti, pasitaiko, kad vienas-kitas ir iš vaikų turi palinkimą būti diktu.

Dar yra nutukimo apsiereikimas vaikuose apie 13 ir 14 metų. Tuose amžiaus metuose jie buna riebus, bet vėliau sutukimas pr- vksa, kuomet kuno visi organai pradeda veikti.

Visus antros rusies suriebėjimus reikia labai atsargiai gydytis, su patarimu sąžiningo gydytojo, kuris supranta tos ypotos trukumus. Pasigydyti nutikimą, reikia daug pasišventimo iš ligonio pusės, tikro rupestingumo ir geros užžiuros iš gydytojaus pusės. Valgant pritaikintą valgi ir aktyviau gyvenant, bus galima daug svarų numazinti ir smagiau pagyventi.

Lietuviai Jaunuoliai Rengiasi Išleisti Žurnalą

Jau Sudarė Komitetą iš Jaunuolių, Kurie Atsižymėjo Kaip Aktyvūs Veikėjai Amerikos Lietuvių Organizacijoje.

Tokiu būdu jie, prisidedami ir bendradarbiaudami prie išleidimo šio žurnalo, susiirresuotų lietuvių reikalais.

Reikalinga Parama.

Jei gu norime, kad šis darbas būtų sėkmingas, tai reikalinga daug pagalbos iš visų Amerikos lietuvių. Todėl mes, komitetas, vardan šio žurnalo, atsišaukiame į visuomenę, į pavienius, į organizacijas, į darbininkus, į profesionalus ir į biznierių pagelbėti mums šiose pastangose. Jei jums aplinkybės leidžia — prašome paaukoti, kiek galite.

Mes esame tikri, kad jūs neatsisakysite šį didelį darbą paremti.

Šiuo laikotarpiu Amerikos lietuvių gana susirupinę, kaip palaikyti lietuvių kultūrą ir tradicijas Amerikos lietuvių jaunimo tarpe. Kadangi lietuvių jaunuoliai mažai rūpinasi lietuvių ir Lietuvos reikalais — Amerikos lietuvių šį klausimą gana rimtai svarsto.

Todėl New Yorko ir apylinkės jaunuoliai, kuriems rūpi šis klausimas, susiorganizavo ir nutarė pirmą sykį Amerikos lietuvių istorijoj išleisti žurnalą, kurio tikslas būtų suinteresuoti lietuvius jaunuolius lietuvių reikalais. Jaunuolių komitetas paskyrė žurnalui vardą „BALSAS“. Jaunuolių grupę, kuri nutarė šį darbą pradėti, susideda iš jaunuolių, kurie yra žinomi kaip aktyvūs veikėjai lietuvių organizacijose Amerikoje. „BALSAS“ bus leidžiamas anglų kalboje kas mėnesį ir taikomas į Amerikos lietuvių jaunimą.

Kad tokis žurnalas yra reikalingas, tai nėra nė abejonės. Jis atliktų didelį darbą suvienydamas Amerikos lietuvių jaunuolius, paskleis lietuvių kultūrą jų tarpe ir vesdamas progreso, taikos ir demokratijos principus pirmyn. Reakcijos kilimas visame pasauly aiškiai parodo, kad progresyviės spēkos turi susivienyti, kad ją atmušus. „BALSAS“ skleis šios progresyvių vienybės principus Amerikos jaunuoliams.

Žurnalas Apibudins Lietuvą ir Lietuvį Veikimą.

Straipsniai šiame žurnale aiškina įvairius klausimus. Lietuvių istorija bus apibudinta. Amerikos lietuvių veikimas bus aprašytas. Straipsniai apie lietuvių kalbą ir jos gramatiką bus talpinami, kad supažindinti lietuvius jaunuolius su lietuvių kalba.

Taipgi bus abelni kultūriški, sporto ir kitos rusies straipsniai, kuriais jaunuoliai žingeidauja. Šiuos straipsnius parašys patys Amerikos jaunuoliai.

„BALSAS“ išanksto užsiprenumeruotumet. Prenumerata metams \$1.50. Paraginkite savo jaunuolius užsirašyti arba patys ji užrašykite savo jaunuoliams.

Kad užtikrinus šio žurnalo reguliarią išleidimą — mes esame pasibūrę sukelti bent \$1,000 ir gauti 1,000 prenumeratų per keletą mėnesių. Ir tik tai su jūsu gerbiameji, pagelba mes tą galėsime atlikti.

Ačiudami jums išanksto, liekamės,

Lithuanian-American Publishers

K. MICHELSONAS, prez.
J. ORMANAS, sekr.
A. KAIRUKSTIS, išdin.
Čekius ir money orderius siųskit sekamu antrašu: Lithuanian-American Publishers, P. O. Box 38, Station W, Brooklyn, N. Y.

Darželis

Daržas yra mistiška dvasinio posliso, tylos, ramumo, atsigalvavimo ir džiaugsmo vieta. Saulės bučkis ir paukščių giesmė visada randa dievišką širdį darže, negu kur kitur.

Mano darželis, tyla ir pulsavimas saldžiu kvapsniu, kurie gimsta ir nyksta oriniuos virpėjimuos, įtakuoja manelyg maloni muzika. Rupestis sustoja prie vartelių ir susimastęs paaukština mane pro stangas. Aš medituojau savo gėlių ir kru-mokšnių daržely; kvėpuoju laisvai, kaip Adomas. Gamta glamonėja mano širdį.

Mano darželis yra pasaulio atvaizdas. Aš praleidžiu dienas knygyne, o naktis — daržely.

Kiekvienas daržininkas turi būti didis mylėtojas, jei nori sėkmingai įdirbti savo daržą.

Gėlės turi tokią fizionomijos išraišką, kaip ir žmonės ar gyvunai. Vienos regis šypso; kitos liusta; vienos yra susimastęsios ir nedrašios; kitos aprašytas. Straipsniai apie lietuvių kalbą ir jos gramatiką bus talpinami, kad supažindinti lietuvius jaunuolius su lietuvių kalba.

Taipgi bus abelni kultūriški, sporto ir kitos rusies straipsniai, kuriais jaunuoliai žingeidauja. Šiuos straipsnius parašys patys Amerikos jaunuoliai.

Gėlės yra meilės tikriausia kalba.

Daržo meilė niekad nevysta. Kvapsniai yra gėlių jausmai. Rojus gludi paslėptas kiekvienam namų daržely, kurį vyras ir moteris maloniai prižiūri. Jame ganta barsto parinktiniausius palaiminimus; jame paukščių saukimas ir kudiškių balsai mašiosi.

Balandis yra daržininkų mėnuo. Dirbk savo daržely ir sek gyvenimo svajones.

Atėjo laikas kurti vakaro ugnį, skaityti gerą knygą, dainuoti ramias ir meilias dainas ir sėti nevystančias sielos gėles, kurios kvėpuoja apie amžiną pavasarį.

Mano darželis yra širdies lopšys, kur viltis sustoja niu-niuoti.

Sniegajaus, čepronai ir tulpės groja didžiuji gėlių maršą.

Tegu tavo gyvenimas buna puikiu daiktu daržas, saldžiomis malonumo žolėmis ir gražiomis palaimos gėlėmis, kad linksmintų tave kasdien.

Tegu rožės žydi lietuvių tautos darže!

Daržas yra mano meilės Ede-nas. Daržas yra žmogaus dvasios gaivintojas. Puikus yra tas daržas, kur žemės gėlės lenktyniuoja su dangaus žvaigž-dėmis.

V. J. B.

S. L. A. REIKALAI

Ar Reikia "Tėvynė" Pakeisti į Žurnalą?

Nepamenu kuriame „Tėvynės“ numery skaičiau musų S. L. A. Prezidento, F. J. Bagočiaus, pareiškimą, kad reikėtų „Tėvynę“ pakeisti į žurnalą. Tai buvo labai sveika mintis. Tad šiame klausime ir aš norėčiau keletą minčių pareikšti.

Kad „Tėvynė“ dabartinio formato del mūsų organizacijos ne tinka, tai negali būti dviejų nuomonių. Tik pažiūrėjus į amerikonių didžiules organizacijas: jos nei viena neleidžia savo organų komercinio formato, t. y. dienraščių formato, kurių tikslas yra gauti kuodaugiausiai garsinimą ir maitinti skaitančią visuomenę įvairiomis sensacijomis. O literatūrinio pobūdžio raštų tokiose laikraščiuose visai mažai teesti.

Toliau, norint „Tėvynės“ numerius pasilaikyti ir kompletus sudaryti, yra labai neparanku, nes knyga išeina per didelę ir gremėždiška. Prie to, šiaip žmogus neturi nei vietos kur juos laikyti ir neišvengiamai turi daug vargo. „Tėvynės“ numeriai per metus išsime-tu, kad vėliau ir kažin kaip

kokių žinių ar raportų valdybos reikėtų turėti — jau nebegali niekur jų gauti.

O juk „Tėvynėje“ telpa daug gražių ir vertingų straipsnių iš Lietuvos istorijos, politikos, ekonomijos ir musų SLA. organizacijos reikalų dirvos. Ateity kiekvienam nariui, kuris labiau įdomauja SLA. gerove, tie rašiniai būtų labai svarbūs.

Kas kita būtų, jei „Tėvynė“ būtų leidžiama žurnalo forma-to. Juk raštų galėtų tiek pat tilpti, kiek ir dabar. Pavyzdžiui, dabartinę „Tėvynę“ sulankstyk ir keturias dalis ir gausi 24 pus-lapių žurnalą. Be to, jeigu vie-ta kiek ir pasimažintų sulankstytą ir keturias dalis, tai galima spausdinti mažesnėmis raidė-mis ir tada raštų galėtų tilpti net ir daugiau, negu dabar kad telpa. Tada formatas „Tėvynės“ pasidarytų panašus į „Vy-tį“ arba „Margutį“. Suprantā-ma, reikėtų ir popierą duoti geresnę, negu dabar kad yra vartojama, panašią minėtiems žurnalams. Tokiu būdu, taip leidžiama „Tėvynę“ per metus sudarytų puikią knygą iš 1,248 puslapių.

Nėra nei mažiausios abejonės, kad tokio žurnalo formoje leidžiama „Tėvynė“ susilauktų, jei ne tukstančius, tai jau bent kelis simtus entuziastiškų mu-sų organizacijos narių, kurie ją imtų daugiau branginti ir taupyti, kad vėliau sudarius kė-s metą iš jos puikias litera-tūros knygas. Ir taip per keletą metų mes, Amerikos lietuviai, susilauktume gražios musų gy-venimo istorijos.

Koks šiandien būtų puikus literatūrinis turtas, jeigu per 50 metų „Tėvynė“ būtų ėjusi žurnalo formoje! Šiandien mes turėtume 50 tomų lietuvių isto-rijos Amerikoje. Galima dra-siai sakyti, tokius rinkinius šiandien turėtų jei jau ne tuk-stančiai, tai bent keli šimtai S. L. A. narių. O dabar, apat SLA. Centro Raštinės, tai klau-simas ar bent kas turi visų 50 metų „Tėvynės“ rinkinį meti-niui kompletu.

O nauda iš tokių rinkinių būtų labai didelė. Daleiskime, kad tik kiekvienos kuopos val-dybos nariai turėtų tokius „Tė-vynės“ rinkinius ir tai, reika-lui esant, kuopos nariai retkar-čiai į juos žvilgteterėti galėtų. Ir kuopos valdyba galėtų jau-nesniajai savo narių kartai nu-rodyti savo kuopos praeities nu-veiktus darbus. Netik kuopų, bet musų Seimų ir Centro val-dybos visi darbai musų jauni-mui būtų n.atyti kaip ant del-no. Juk visi žino, kad isto-rija yra tai praeities veidrodis. Juk ir musų tautos himno au-torius Dr. Vincas Kudirka sa-ko: „Iš praeities tavo sunys te stiprybė semia“. Na, tai musų jaunimas matytų savo tėvų nu-veiktus darbus tokioje organi-zacijos istorijoje ir galėtų nors kiek tos stiprybės pasisemti.

Kai kas gal pasakys, kad to-kiuose kompletuose jaunimas ras ir musų praeities veikėjų daug bergždžių polemikų ir grė-čių. Į tai atsakymas gali būti toks: jeigu jau musų jaunimas ir busimieji veikėjai negalės ir nepajėgs atskirti pelų nuo gru-dų, tai jau ne kokie iš jų bus veikėjai bei vadai. Juk bile ar-mijos karvedis turi žinoti ne tik savo priešo stiprias vietas, bet ir žinoti ir suprasti jo silp-nybes. Tada jis tik gali tikėtis nugalėti savo priešininką. Del to tai ir musų jaunimo vadai iš savo tėvų klaidų galės ir tu-rės progą pasimokyti ir ateity-tų klaidų išvengti.

Pakeičiant „Tėvynę“ į žur-nalo formatą, reikia neužmiršti-ją gausiai pajavirinti paveikl-lais. Paveikslai gali puošti jos skiltis iš musų SLA. kuopų gy-venimo ir veikimo ir taip pat iš Lietuvos gyvenimo. Juk mes turime apie 370 kuopų, tad ro-dos turėtų būti apie ką rašyti. Kiekviena kuopa, kuri turi už-tekinai jėgų, turi sutverti iš savo jaunimo vasarai base ball jautkus, o žiemai basket ball. Pritraukti jaunimą prie tokių jautkų veikti. Surengti tarp kuopų ir miestelių tokių jautk-tų galima ir daugiau sumany-mų pareikšti. (Prašome. Red.)

Nėra abejonės, kad jaunimas, skaitydamas apie savo veikimo aprašymus, pasiskaitys ir susi-domės rimtesniais ir platesnio tautinio masto veikimais ir dar-bais. Rašę apie savo jautką aprašymus, tokie jaunuoliai „Tėvynės“ numerius daugiau brangins ir juos ateičiai pasi-laikys.

Čia aš tik trumpai paliečiau nekuriuos dalykus, kas, mano manymu, musų jaunimą dau-giau suindomintų ir nuo ištau-tėjimo sulaukytų. Bet jeigu „Tėvynės“ Redakcija šiuo klau-simu leis plačiau pakalbėti, bu-tų galima ir daugiau sumany-pareikšti. (Prašome. Red.)

Tat lieka tik viena mano ma-

nymu mintis, kad „Tėvynę“ pareikšdama, kad Susivieniji-mo viršininkų keliai nevisuo-met rožėmis nukloti. Dirbti vi-suomenei yra sunkus darbas ir dažnai nedėkingas, tačiau kas nors tuos darbus turi dirbti ir jeigu organizacijos nariai atliks savo dalį darbo, tai tuomet ir viršininkams bus lengviau ir organizacijai bus sveikiau.

V. M. Stulpinas,
SLA. 36 kp. vice-pirm.

SLA. Jubiliejinės Pakabėlės

Matome „Tėvynėje“ garsina-mas SLA. Jubiliejinės pakabė-les, kurios musų organizacijos buvusio Aukšinio Jubiliejaus atminčiai yra pagamintos ir tin kamros nešioti prie laikrodžių. Pakabėlę įsigyti yra patarti-na kiekvienam SLA. nariui. Jos įsigijimas turi dvi reikšmes: viena, tai atmintis, jog buvome liudininkais buvusio musų or-ganizacijos Jubiliejaus, ir ant-ra — jas nešiodami, ypatingai vaaros metu, kuomet suvažiuo-jame iš tolimesnių kolonijų į SLA. kuopų arba apskričių pa-rengtus parengimus-piknikus, jau iš pamatymo žinomės, kad esame vienos didelės SLA. Sei-mos nariai.

Pakabėlių, palyginamai, nedi-delis skaitlis pagaminta, kurių nei dešimtai daliai SLA. narių neužteks ir jas gaus tik tie, kurie pirmiausiai užsisakys. Kuriose kolonijose prasidėjo jų pardavinėjimas — dabar jos gana sparčiai parduoda.

Tad visi SLA. nariai, kurie norite pakabėlę įsigyti, nevil-kinami užsisakykite, siųsdami pinigų į Centrą kartu su užsa-kymu, arba užsisakykite per savo kuopos sekretorius arba vietinius pakabėlių pardavinė-tojus, kurie ramsi jus mie-ste.

S. L. A. APSKRICIŲ DARBUOTĖ

PROTOKOLAS

SLA. Pirmo Apskričio Suvažia-vimo, Įvykusio 21 d. Kovo, 1937 m., Moose Svetainėje, Kampas Centre ir Jardin Gatvių, She-nandoah, Pa.

Apie pirmą valandą popietų, viršnurodytą dieną ir viršnu-rodytoj vietoj, apskričio pirmin-kas p. J. Stalgaitis su tinkama prakalbė, atidarė suvažiavi-mą, kviesdamas susirinkusius delegatus priduoti savo manda-tus jo paskirti komisijai, kuri susidėjo iš sekančių ypatų: A. Ramanauskas iš Mahanoy City, A. J. Banišauskas iš Miners-ville ir P. B. Bellis iš Tamaqua.

Tuo laiku kada mandatų ko-misija tvarkė delegatų manda-tus, pirmininkas pakvietė čia esantį SLA. Kontrolės Komisi-jos pirmininką ir buvusį ilga-metį Susivienijimo Prezidentą S. Gegužį, pasakyti organizaci-jos reikalais prakalbė. Gerb. Gegužis savo prakalboje pasi-džiugė, kad SLA. finansinė pa-dėtis žymiai gerėjo, kad Susi-vienijimas jau pasiekė virš \$2,000,000.00 turto, kad yra vil-dyčių, jog SLA. sparčiai augš-kuomet visi nariai atsžadės kenksmingų intrigų, o vietojė to imsis konstruktyvio darbo. Kalbėdamas apie nekuriuos as-menis ir tulus lietuvių laikraš-čius, kurie anais laikais kalbė-jo ir rašė, kad Susivienijimo finansinė padėtis yra bloga, kad visi investimentai yra neti-kę ir tt., p. Gegužis paklausė: „Kasžin ar tie žmonės turės tiek pilietinės drąsos ir džentel-mėniškumo atsiimti atgal tai, ką anais laikais rašė ir kalbė-jo?“ Baigdamas savo kalbą, kvietė visus dirbti vienybėje

pareikšdama, kad Susivieniji-mo viršininkų keliai nevisuo-met rožėmis nukloti. Dirbti vi-suomenei yra sunkus darbas ir dažnai nedėkingas, tačiau kas nors tuos darbus turi dirbti ir jeigu organizacijos nariai atliks savo dalį darbo, tai tuomet ir viršininkams bus lengviau ir organizacijai bus sveikiau.

Užbaigus p. Gegužių kalbą, mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja sekanti atstovai nuo sekančių kuopų:

- 13 kp., Minersville, Pa.: 1) A. Krauzas, 2) J. Taraškevičius, 3) A. J. Banišauskas, 4) V. Šmulskis, 5) M. Martinaitis, 6) O. Mercaitienė, 7) P. Lilei-kis; 23 kp., Shenandoah, Pa.: 8) p. Urbonienė, 9) M. Laukonie-nė, 10) M. Yogiėnė, 11) M. Na-vikiėnė, 13) M. Zieniuvienė, 14) M. Dudienė, 15) M. Visoc-kiėnė, 16) B. Uscila, 17) V. Stanulionis, 18) P. Čebatorius, 19) J. K. Urbomas, 20) J. Plit-nikas, 21) D. Vaikšnoras, 22) J. Dulskis, 23) J. Laukonis, 24) J. Keravičius, 25) P. Zoru-ba, 26) P. Šilalis, 27) J. Rut-kauskas, 28) P. Aidukonis, 29) J. Subačius, 30) A. Šaukevičius, 31) P. Balukonis, 32) T. Kar-pauskienė;

- 199 kp., Shaft, Pa.: 33) J. Pauliukonis, 34) M. Vailionis; 204 kp., Tamaqua, Pa.: 35) S. Pacevičius, 36) J. Matlaus-kas, 37) P. B. Bellis, 38) P. Vasiliauskas; 211 kp., Mahanoy City, Pa.: 39) A. Reklaitis, 40) A. Rama-nauskas, 41) M. Pašukevičienė, 42) A. Gegužienė, 43) J. Viz-baras, 44) V. Šerkšnīs, 45) D. Varkevičius, 46) J. Augulis, 47) J. Krasnickas, 48) B. Milu-kas, 49) J. Mizaras, 50) T. Žu-kymanis, 51) M. Čičkienė, 52) U. Masiėnė;

- 303 kp., Shenandoah, Pa.: 53) J. Svetavičius, 54) K. Bern-tonis, 55) V. Tuinila, 56) J. Šimanskis, 57) J. Paulavičienė.

Apart virš išvardintų delega-tų suvažiavime dalyvavo šie apskričio valdybos nariai: pir-mininkas J. Stalgaitis, sekreto-rė F. Lukošūniėnė, išdininkas J. Subačius (kuris buvo ir 23 kp. delegatas), išdo globėjai: I. Petrušauskienė ir A. Šauke-vičius (kuris buvo ir 23 kp. de-legatu), ir organizatorius S. Gegužis. Apskričio vice-pirmi-ninkas, J. Klimas, suvažiavime nedalyvavo.

Šaukiant suvažiavimo daly-vius vardais, pirmininko paskir-tos pp. N. Urbonienė ir A. Lau-konienė prisiego delegatams suvažiavimo ženklelius. Už ženk-lielus delegatai suaukojo \$7.35.

Iš eilės sekė rinkimas suva-žiavimo pirmsėdžio, kuriuo vienbalsiai išrinktas apskričio pirmininkas p. J. Stalgaitis.

Sekretorė Lukošūniėnė per-skaitė perito suvažiavimo pro-tokolą, kuris priimtas kaip už-rašytas.

Raportai apskričio valdybos narių. Raportus išdavė pirmi-ninkas Stalgaitis, sekretorė Lu-košūniėnė pabrėždama, kad ji atliko visą tą ką sekretoriaus pareigos nurodo. Išdininkas Su-bačius raštiškai nurodė visas įveiktas ir išlaidas ir abelną ap-skričio išdo stovį. Išdo globėjai I. Petrušauskienė ir A. Šauke-vičius pranešė, kad peržiūrėjo sekretorės ir išdininko knygas, patikrino visas įveiktas ir išlai-das ir surado visą finansinių reikalų vedimą pilnoj tvarkoj. Organizatorius Gegužis prane-šė, kad jisai irgi sulig savo iš-galių dirbo apskričio naudai, pasakė 3 prakalbas, vedė su tu-lomis kuopomis susirašinėjimus ir tt. Visų valdybos narių ra-portai priimti.

Prakalbų maršruto komisija, susidedanti iš pp. J. K. Urbo-no, V. Šmulskio ir S. Gegužio pranešė, kad prakalbos įvyko

Shenandoah, Minersville, Ta-maqua ir Mahanoy City. Svar-biausių kalbėtojų buvo gerb. adv. A. O. Šalna iš Boston, Mass. Prakalbų maršrutas ap-skričiai apsiėjo \$35.65. Po pla-tesniam pasikalbėjimui, komi-sijos raportas buvo priimtas.

Prisiminus liudną padėtį p. M. P. Saponio, kuris tulą laiką buvo apskričio vice-pirmininku ir kuris yra vienu iš čia gimusių SLA. darbuotojų, bet dabar sunkios ligos prispaustas ran-dasi ligoninėje, p. Gegužienė įnešus, suvažiavimas nutarė nupirkti ir pasiūti jam bukiet-ą gėlių, kad tuo budu pasvei-kinus jį su Velykų šventėmis ir palinkėjus jam sugrįžimo sveikatos.

Plačiai buvo kalbėta naudin-gumas ir reikalingumas suren-gimo vasaros laiku metinio ap-skričio išvažiavimo. Po apkalbė-jimo, nutarta išvažiavimą su-remgti ir tam reikalui čia ant vietos buvo išrinkta komisija, susidedanti iš šių asmenų: iš 13 kp. Minersville — A. J. Ba-nišauskas ir V. Šmulskis, 23

kp. Shenandoah — J. Subačius ir D. Vaišnoras, 199 kp. Shaft — J. Pauliukonis ir M. Vailio-nis, 204 kp. Tamaqua — J. Stalgaitis ir P. B. Bellis, 211 kp. Mahanoy City — A. Reklaitis ir V. Šerkšnīs, 303 kp. Shenandoah — J. Šimanskis ir J. Svetavičius. Išvažiavimą nu-tarta laikyti miesto parke, Ta-maqua, Pa.

Kalbėta apie padėtį lietuvių Vilniaus krašte, kurį lenkai ne-teisėtai budu nuo lietuvių yra pagrobę. Čia buvo nurodyta daug įvairių skriaudų, kurias lietuviai yra priversti pakelti. Po apkalbėjimui, nutarta nu-pirkti už \$5.00 Vilniaus Pašų.

Labai plačiai ir rimtai buvo apkalbėta apie SLA. narius li-gonius, kurie serga ligoninėse ir nuo kurių vistiek yra reika-laujama savaitinių arba No. 2 blankų su daktaro liudymais, kas sudaro ligoniams daug nes-magumų ir dažnai bereikalingų iškaščių, nes nevisur ligoninių daktarai tokias blankas nori paliudyti, o kitiur jei paliudija, tai ligoniams prisieina už tai

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA VALUATION REPORT

as of December 31, 1936, made to the Insurance Departments of the various States as required by law.

VALUATION EXHIBIT

Assets-Actual and Contingent

Assets available for payment of death losses determined as follows: Admitted Assets \$1,607,522.42 less sum of expense funds \$13,009.21, sick and accident funds \$82,472.87, and miscellaneous funds not available for claims \$35,849.56 ..... \$1,476,190.78

Liabilities-Actual and Contingent

Net Tabular mid-year values of promised benefits on N. F. C. certificates, \$983,129, on American Experience certificates, \$87.00 ..... 983,216.00
Liabilities of mortuary or benefit funds determined as follows: Total Liabilities, except reserve, \$41,212.02 less sum of liabilities of expense funds, \$1,252.94, liabilities of sick and liabilities of miscellaneous funds, \$8,659.75 ..... 31,299.33

Total \$1,014,515.33

Ratio per cent of assets —
Actual and Contingent —
(Item 38) to Liabilities —
Actual and Contingent —
(Item 51)

Dec. 31, 1936 — 145.51%
Dec. 31, 1935 — 110.93%
Dec. 31, 1934 — 108.34%
Dec. 31, 1933 — 101.58%
Dec. 31, 1932 — 102.55%
Dec. 31, 1931 — 104.25%

The above valuation indicates that, on the basis of the N. F. C. and Am. Exp. Table of Mortality with interest at four per cent, the future assessments of the society, at the net rates now being collected, together with the now invested assets, are sufficient to meet all certificates as they mature by their terms, with a margin of safety of \$461,675.45 (or 45.51%) over and above the statutory standards.

MORTALITY

Ratio per cent of actual to expected mortality on gross amount at risk during

1936 — 119.73%
1935 — 120.81%
1934 — 142.51%
1933 — 125.61%
1932 — 139.09%

INTEREST INCOME FROM INVESTMENTS

Net rate of interest earned on benefit funds during

1936 — 2.78%
1935 — 2.72%
1934 — 4.4 %
1933 — 3.3 %
1932 — 4.0 %

State of New York }
County of New York } ss:

Richard Fondiller, Pres., Woodward and Fondiller, Inc., being duly sworn, deposes and says that he is the actuary who made the foregoing computations and answers to the questions above set forth concerning the condition of the LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA as of December 31, 1936, and that the same are correct and true to the best of his information, knowledge and belief.

WOODWARD AND FONDILLER, INC.
RICHARD FONDILLER, Pres.

M. J. VINIKAS,
Secretary

(Notary Public)
(Seal)

SLA. Turto Apyskaitos Sutrauka

	Sausio 1 d. 1936 m.	Sausio 1 d. 1937 m.
Bendras SLA. turtas	\$1,866,190.58	\$2,091,388.22

TURTO SUDĖTIS.

Nejudomos nuosavybės kainavo	\$317,373.90	\$415,118.41
Mortgiciai	355,875.00	389,360.00
Įvair. Bondsai ir Sekuracijos	896,513.94	847,875.91
Pinigai Centro Raštinėje	1,500.00	1,500.00
Pinigai einamose sąskaitose	108,468.32	130,851.66
Pinigai taupomose sąskaitose	32,115.06	32,809.89
Paskolos Moksleiviams	7,485.00	8,025.00
Paskolos Nariams Bedarbiams	9,961.62	9,387.60
Raštinės inventorius	2,921.28	3,011.94
Spaustuvė	2,741.40	2,467.26
Knygos	2,135.38	2,169.47
Kuopų knygos ir tt.	437.65	401.18
Viso	\$1,737,528.55	\$1,842,978.32

Nesumokėti nuosimčiai ir rendos	\$33,650.93	\$29,093.31
Skirtumas įkainuotos vertės nu-savybių virš užmokėtos kainos	115,011.10	219,316.59
Viso	\$1,886,190.58	\$2,091,388.22

Turtas Priklauso Sekamiems Fondams:

Apraudos Fondui	\$1,505,622.36	\$1,585,072.88
Pašėpos Fondui	138,687.97	158,234.32
Lėšų Fondui	4,727.88	10,642.06
Tėvynės Fondui	4,840.52	2,367.15
Įventoriui	8,235.71	8,049.85
Tautiškų Centų Fondas	3,383.70	3,532.57
Našlių ir Našlių Fondas	12,379.89	14,427.36
Vaikų Skyriaus Fondas	38,398.72	39,459.42
Emigrantų Fondas	564.42	564.42
Moksleivių Fondas	2,322.73	2,922.73
Literatūros Fondas	1,245.47	1,211.38
Jaunuolių Svetimo Fondas	1,770.06	1,145.06
SLA. Narių-bedarbių Paskolos Fondas	15,349.12	15,349.12
Viso	\$1,737,528.55	\$1,842,978.32

Neįskaitomo Turto Sudėtis:

Pinigai uždarytuose bankuose (50%)	\$3,665.19	\$3,439.45
Nukritusių bondsų kaina	245,155.94	229,940.91
Mortgicijų nuosimčiai užvilkti viršaus metų	12,983.00	15,094.00
Skirtumas įkainuotos vertės nu-savybių virš užmokėtos kainos	115,011.10	219,316.59
Inventorius	8,235.71	8,049.85
Paskolos moksleiviams	7,485.00	8,025.00
Viso	\$392,535.94	\$483,865.80

Lieka įskaitomo turto \$1,493,654.64 \$1,607,522.42

Bendrai viso \$1,886,190.58 \$2,091,388.22

M. J. Vinikas,
SLA. Sekretorius.

gana brangiai užmokėti. Todeliškai nutarta kreiptis prie S. L. A. Pildomosios Tarybos, kad ji tą dalį SLA. konstitucijos, kuri reikalauja nuo ligonių savitinių ligos palūdiejimų, interpretuoti ta prasme, kad ligoniai, kurie serga ligoninėse, tai kad nuo tokių ligonių savitinės blankos nebūtų reikalaujamos. Suvažiavimo supratimu užtektu priduoti ligoninės palūdiejimą tik vieną, už tą visą laiką, kurį ligonis ligoninėje praleido ar išsiringo.

Sekantį apskričio suvažiavimą nutarta laikyti Minersville, paskutinį nedėlidienį rugsėjo mėnesio, 1937 metų.

Visus reikalus, kurie suvažiavime teisėtai buvo pakelti apsvačius ir išsprendus, suvažiavimo pirmsėdis p. Stalgaitis, pasakydamas atitinkamą prakalbėlę, suvažiavimą uždare.

J. Stalgaitis, pirm.

Florence Lukas, sekr.

IŠ S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

DETROIT, MICH.

Iš SLA. 352 Kp. Susirinkimo.

Balandžio 4 d., Lietuvių Sveitinėje buvo SLA. 352 kuopos mėnesinis susirinkimas. Protokolas priimtas. Valdybos raportai priimti. Viskas, taip sakant, ejo sklandžiai, kol neprieita prie komisijų raportų. Išdavus raportą komisijai, kuri dalyvauja atsteigimui Lietuvoje demokratinės tvarkos bendrame fronte ir sužinojus, kad vietinis Detroito skyrius pradėjo rūpintis netik Lietuvos, bet ir viso pasaulio demokratija, nes buvo raportuota, kad siunčiamos aukos Ispanijos revoliucijai ir Chicaga. Todel bešališki nariai pakėlė protestą ir pareikalavo, kad ši kuopa pasitrauktų iš jai netinkamos užimtos pozicijos. Na, ir prasidėjo trukšmas. Ir, kaip pirmininkas žiūrėjo, trejetas „karžygių“ jau buvo suformavę ir kumštis ir tai vis „augštiesm“ tikslams, žmoniškumo įrodymui, demokratijos apgynimui. Turbut niekur kitur nėra tokių keistų demokratijos gynėjų, kaip šioje kuopoje. Čia jeigu narys, prisilaikydamas nusistovėjusios tvarkos ir taisyklių, pasiprasęs pirmininko balso kalba Susivienijimo reikalais ir jei tai „karžygiams“ nepatinka, tai jie rausta, rėkia, daužosi, daro kiekvienam apstrukeijas, suardo susirinkimo tvarką ir gerą nuotaiką, nors atvėsus patys nežino, kam tas viskas buvo daryta. Ir kas keičiausia tai, kad atsirekomenduoja demokratijos gynėjais. Bet klausimas, kokios demokratijos? Demokratija, kuria kulturingi žmonės praktikuoja, laiduoja teisę visiems lygiai kalbėti, mintyti ir viešame susirinkime savo nuomonę reikšti taip, kaip jis reikalus supranta ir vykinti gyveniman, jei didžiama tokiai minčiai pritaria ir tt. Bet, sulig šioje kuopoje pasiskelbusių demokratijos gynėjų išeitų, kad smurtas yra irgi demokratinė priemonė. Sulig lietuvių patarlės: „Sulig Jurgio ir kepurė“. Patinka kam, ar ne, bet tenka pasakyti, kad nešimas į kuopą partijų politikos yra žalingas Susivienijimui dalykas. Tai vėliau pripažins ir tie, kurie dabar tuo užsima ir taip greitai, kai tik jiems bus pasiulyta nepritariamos partijos politikta.

Paaškęjus, kad senojo raštininko už kai kuriuos narius narinės mokesčystės nėra pasiūstos į Centrą, susirinkimas pavėdė valdybai šį reikalą ligi sekančio susirinkimo sutvarkyti.

Sekantis susirinkimas buvo gegužio 2 d., 9 val. išryto. Nariai įsidėmėkite. F. Motuzas, SLA. 352 kp. koresp.

GRAND RAPIDS, MICH.

Iš SLA. 42 Kp. Susirinkimo.

Susirinkimas įvyko 4 d. balandžio, šv. Jurgio draugijos salėje. Susirinkimą atidarė ir vedė pirmininkė M. Bernotienė. Atlikus kitus reikalus, priimta viena nauja narė, A. Pranskevičiūtė.

Noriu paminėti šiuos malonius faktus. Paskutiniu laiku priimti keli nauji nariai — visi jauni. Šiuo laiku sergančių nė suspenduotų narių nėra.

Išduotas raportas iš buvusio parengimo. Liko pelno \$33.47. Veikiančiam komisijai, valdybai ir kai kuriems eiliniams nariams priguli kreditas už gerą pasidarbavimą.

Nutarta surengti pikniką birželio mėnesį. Dieną ir vietą pasikirs veikiančioji komisija. Tas bus paskelbta vėliau.

P. Greičaitis.

PHILADELPHIA, PA.

„Beef Roast and Beer Party“.

SLA. 135 kuopa gegužio 8 d. vakare, Lietuvių Muzikalo Namu kambariuose rengia linksmą ir malonią Beef Roast and Beer Party — keptos jautienos ir alaus sueiga. Į šią sueigą įžanga tik vienas doleris porai. Pavieniams vaikams — doleris, o merginoms — pusė dolerio. Vaikinas ir mergina skaitosi pora.

Bilietas reikia nusipirkti išanksto. Tas palengvins rengėjams nuspresti, kaip didelį jautį kepti ir kiek alaus užsakyti. Bilietus galima gauti pas pokilio rengėjus ir pas Liet. Muz. Namų šeimininką p. T. Pošką. Be to, bus ir gera muzika, taip, kad už vieną dolerį bus galima pavalygti, išsigerti ir gerai pasišokti. Rengėjai širdingai kviečia visus SLA. narius ir šiaip visus gerus prietelius į linksmą ir malonų pokilį.

Komitetas.

PITTSBURGH, PA.

Iš SLA. 40 Kp. Veikimo.

Nors ir 1936 metai mums buvo skaudūs, nes nelaboji mirtis išplėšė iš mūsų tarpo keturis narius ir įvairios ligos daugelį narių palietė, bet šiais metais ir vėl jau daug skaudžių nelaimių pergyvenom. M. Banaitė senai ir sunkiai serga ir keletas narių trumpiau sirgo.

Kovo 7 dieną ir vėl nelaboji mirtis išplėšė iš mūsų tarpo vieną narį — Juozą Karaucką. Velionis buvo senas Soho gyventojas, SLA. ir L. M. D. narys. Dideliame nuliudime paliko moterį, keturias dukteris, vieną sūnų ir žentą Saveikį. Duktė Saveikienė yra 40 kuopos izdo globėja ir kitų draugijų veikėja.

Velionis Karauckas paėjo iš Dzukijos, rodos Leipalingio valsčiaus. Šioj šaly gyveno Pittsburghe Soho daly. Buvo rimtas ir pavyzdingas lietuvis, išaugino labai pavyzdingą šeimyną. Bet prieš mirtį velionis nupiauti, manant, kad tuo bus galima gyvybę išgelbėti. Bet visos pastangos nieko negelbėjo — žiaurioji mirtis nerado pasigalėjimo.

Šia proga, mes, SLA. 40 kuopos nariai, reikiame velionio Karaucko šeimynai gilią užuojautą, o velioniu ramaus atilsio šios šalies šaltoje žemėje.

SLA. 40 Kuopa Apdovanos Pirmininką.

Kadangi 40 kuopos pirmininkas, A. Vainorius jau, suvirš 20 metų yra kuopos pirmininku, tai praeitas mėnesinis susirinkimas nutarė už tokį didelį pasišventimą kuopai ir visai organizacijai įvertinti jo nuopelnus. Nutarta užsakyti ženklelį,

kuris pritaikomas kuopos pirmininkui ir kadangi jis išpirmininkavo virš 20 metų ir dabar yra pirmininku, tai, aišku, kad jis, kaip kuopos pirmininkas, pasirašė ne dešėtkus ar šimtus, bet tukstančius įvairių blankų, aplikacijų, čekių ir kitokių dokumentų. Tai už tą nesuskaitomą darbą kuopos susirinkimas nutarė jam nusipirkti auksinę fontaninę plunksną, kad tuomi užsitikrinus, jog ir ateity mušy pirmininkas tęs tą garbingą darbą.

SLA. 40 Kp. Narė.

SO. BOSTON, MASS.

Iš SLA. 43 Kp. Parengimo.

SLA. 43 kuopos balius įvyko 3 d. bal. Nors musų kuopa skaitoma viena iš seniausių ir didžiausių kuopų, bet į balį atėjo apie 50 narių, priskaitant ir svečius narius, kurių buvo net iš Chelsea. Kodel taip musų nariai „išgudrėjo“? Sekretoriai

S. Mockus, sekr.

SLA. Radio Programai Chicagoje

RADIO STOTIS WGES

Kovo 16 d., 1937 m.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

I. Šį programą duoda Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Centras ir 313 jaunuolių kuopa, kurios adresas yra 2121 N. Western Ave., Chicago, Ill.

Susivienijimo Izdo Globėja ir šios kuopos pirmininkė p-lė Euphrosine Mikuziūtė pasakė trumpą kalbą.

P-lės E. Mikuziūtės Kalba.

Gerbiami radio klausytojai! SLA. 313 jaunuolių kuopa šį programą pildo išimtinai savo jėgomis. Nors ji dar neskaitytinai gariais, bet išgaliu muzikoj, dainoj, dramoj ir literaturoj turi ganėtinai. Mat ši kuopa susideda didžiūmą iš Amerikoj augusio jaunimo. Kas gi sudaro Amerikos lietuvių chorų? Kas dainuoja ir muzikuoja musų koncertuose ir operetose? Kas yra aktoriai musų dramoj? Didžiūmą šioj šaly augęs lietuvių jaunimas. Net chorų ir orkestrų vedėjai yra jaunosios genties žmonės. Ir Susivienijimo kitų įstaigų radio programų dalį jau pildo jaunimas. Be jo kultūros darbas jau merdėtų. Kadangi to lietuviško jaunimo čia labai daug; kadangi jis apsvietos nestokuoja ir talentų turi, tad yra noras ir reikalas jį visą įtraukti į musų tautos tarpą ir darbą.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje vos tik keli metai atgal tesusirupino Amerikoj augusių lietuvių klausimu. Kaip gauti juos į savo organizaciją? Ir jau spėjome gauti vieną kitą tukstantį. Dar keli metai daugiau ir didžioji musų organizacijos dalis susidės iš amerikoniškųjų lietuvių.

„Kas tvarkys reikalus?“ „Kas užims vadovybę, kada mes pasensime ir išmirsime?“ rupinasi nekurię iš senesnes gėntkartės. Tai bereikalinga rupeštis. Jau dabar Susivienijimo valdyboj dvi vietas iš septynių užima šioj šaly gimę ir augę žmonės. Centralinėse komisijose svarbias pareigas eina penki. Advokatų, daktarų, mokytojų, inžinierių ir kitokių profesionalų Susivienijime turime tiek, kad kitos organizacijos gali mums pavydėti. Dinesį užima šioj šaly augę didžioji jų dalis Amerikoj augę lietuvių.

Kada mes džiaugiamės tais, kuriuos jau turime pas save, musų noras ir prašymas yra: visi jaunieji lietuvių, ateikite į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Kaipio vienos tautos žmogaus sudarykime vieną galingą ir brolišką šeimyną.

turi rūpintis jų mokesčiais, turimi eiti pas narius prašyti, kad užsimokėtų, bet musų kuopos nariai į susirinkimus nesilanko ir parengimus visai pamiršta. Pasitaisykim kitiems metams ir lankykim visi savo kuopos parengimus. Mes savo kuopoje turime beveik visus profesionalus ir pramonininkus ir tie pamiršo ateiti. Bet kai reikia į kuopą mokėti po 5 centus mėnesy, tai bėdos ir visokių pamokslų gauna sekretorius.

Nepaisant visko, balieju buvo 300 žmonių ir priežiuroj kuopos pirm. P. Jankaus viskas išėjo tvarkoje.

Noriu priminti, kad musų kuopos susirinkimai buna kas antrą trečiadienį kožno mėnesio, Lietuvių Name, So. Boston, Mass. Aš ateinu anksti ir prašau narių ateiti ir užsimokėti savus mokesčius.

S. Mockus, sekr.

II. Seka vaizdelis — „Organizatorius Aplanko Lietuvių Šeimyną“.

ONYTĖ DAINUOJA:

Because you come to me
With naught save love
And hold my hand
And lift mine eyes above
A wider world of hope
and joy I see.
Because you come to me...

Dainą baigiant pasigirdi bildejimas į duris.

MOTINA — Kažin kas beldžiasi į duris. Va jei, visas stalsis apkrautas!

ONYTĖ (Pravėrusi duris) — Who is it?

ORGANIZATORIUS — Do you speak Lithuanian?

ONYTĖ — Yes.

ORGANIZATORIUS — Aš norėčiau su tamstomis pasikalbėti apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje.

ONYTĖ — Prašau į vidų. (Į motiną) Mama, ši leidė nori su mumis pasikalbėti, apie kokią nors organizaciją.

MOTINA — Sėskitės! Bet iš kalno sakau, kad j jokią draugystę nesirašysime.

ORGANIZATORIUS — Kas čia pas tamstas taip gražiai dainuoja?

MOTINA — Onytė lavinasi. Ačiū Dievui, balsej turi, bet neliko iš ko už lėkčias mokėti.

ORGANIZATORIUS — Labai gaila.

MOTINA — Ir į kalidžių turės sustoti ejsi. Kai tėvelis, žmžin atilsj, mirė, visai pritrūkome pinigų. O mergaitė gabi ir taip nori mokintis.

ORGANIZATORIUS — Ar ji nepriguli į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje?

MOTINA — Kur čia tau prigulės.

ORGANIZATORIUS — Gaila! Nebūtų reikėję pertraukti mokslo. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje duoda pagelbą nariams ir narių vaikams augėtesnius mokslus baigti.

MOTINA — Kad butų tik viena bėda... Kada žmogus mirė, nieko nepaliko. Graboriui ir daktarui nemokėta.

ORGANIZATORIUS — Tikrai bėda. Susivienijimo nariai šios bėdos neturi. Jie gauna pašelpą ligoj ir mirus yra iš ko mokslą baigti ir našlei nereikia vargti. Turime našlių ir pašalčių fondą, iš kurio didelei bėdos prisijėjus galima gauti po penkis ar po dešimtį dolerių į mėnesį.

MOTINA — Taigi, taigi, pupeje. Dabar ir namelįs neišmoka. Niekur mortgicjo nega-

lime gauti. Turbut atims ir namą.

ORGANIZATORIUS — Ar daug skolos turite ant šio namo?

MOTINA — Du tukstančių dolerių.

ORGANIZATORIUS — Tai nedaug ant šio namo. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra išskolingas apie pusę milijono dolerių savo nariams ant namų be jokių komisų ir tik už penktą nuosimti.

MOTINA — Kažin ar nevertėtų ir man ir mano vaikams įsirašyti į tą Susivienijimą?

ORGANIZATORIUS — Kiek turite vaikų?

MOTINA — Tris. Dvi dukteris ir vieną sūnų.

ORGANIZATORIUS — Labai malonu. Aš įrašysiu. Tamstą į vyresniųjų kuopą, o dukteris ir sūnų į musų trys simtai tryliką jaunuolių kuopą, kuri susideda iš čia gimusių ir prasilavinusių merginų ir vaikinių.

MOTINA — Gerai, gerai, pupeje. Aš žinau, kad mes senesnieji nelabai tinkame prie jaunesniųjų. Jie gyvensi, mėgsta šokti, dainuoti, visokias išėigas ir sportus.

ORGANIZATORIUS — Tai tiesa. Todel Susivienijime yra duodama proga tokiam veikimui. Čia jaunuųjų talentai turi progos ir dirvos pasireikšti ir išsigarsinti.

MOTINA — Ačiū, pupeje, ačiū. Ateik rytoj vakare ir įrašyk mus visus.

ORGANIZATORIUS — Gerai darote. Niekad nesigailėsite. Labą maktį. Busiu rytoj.

MOTINA — Labą, labą.

MOTINA — Onyte, matai, kokiu puikių žmonių mes lietuviu turime.

ONYTĖ — O kuomi aš bloga?

MOTINA — Tu, Onyte, gera. Bet aš norėčiau, kad tu daugiau lietuviškai dainuotum. Padainuok man tą dainą, tu žinai — „Meile Uždegta Krutinė“, kurią Aleksis parašė.

ONYTĖ DAINUOJA:

Meile uždegta krutinė
Dega, jaučiu skausmą.
Ar kova mano irtinė
Duos man kada džiaugsmą?
Kiek kentėta? Atminimas
širdj mano spaudžia.
Begalinis nuliudimas
Vėl prie savęs glaudžia.
O, berneli numylėtas,
žiuriu aš be tavęs!
Kas palengvins vargą kieta?
Kas priglaus prie savęs?

III. Onytės rolė išpildė p-mia Ona juozaitienė, musų gerai žinoma dainininkė, kuri suir dainavo ir „Beauce“ — Guy d'Hardelet ir „Meile Uždegta Krutinė“ — Aleksio. Motinos rolė išpildė p-lė Emilija Jucaite. Organizatoriaus rolę p-lė Euphrosine Mikuziūtė. Norint informacijų apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kreipkitės prie p-lės E. Mikuziūtės po adresu 2121 N. Western Ave.

IV. K. P. Deveikis, 6-to apskričio organizatorius, užbaigia šį vakarą su trumpa kalba.

Kalba K. P. Gugio, SLA. Izdininko iš Stoties WGES Kovo 23 d., 1937 m.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kaip jau ne vieną kartą buvo minėta, yra viena iš didžiausių lietuvių organizacijų Amerikoje ir didžiausia aptraudos lietuvių organizacija pasauly.

Gal ne vienam ateina mintis, kodel nekurię musų lietuvių taip nuosirdžiai, uoliai ir su dideliu atsidavimu del tos organizacijos dirba, nesigailėdami nei savo laiko, nei pinigų? At-

sakymas trumpas ir aiškus: jie siekia prie idealo. Tų veikėjų idealu yra pakelti lietuvių tautą į augštesnį kultūros laipsnį, o tą galima atsiekti tik su bendrintomis jėgomis ir darbu; taigri padaryti lietuvius, kiek galint, ekonominiai savostovius, kad jie turėdami Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kuris juos aprupintų keliais atžvilgiais ištikus nelaimėi, kad neieškotų svetimtaučių organizacijų, netarnautų svetimiems, bei neturtintų juos, kada tą patį, ir dar geresnį aprupinimą turime tarpe savųjų. Apart to, kad sustiprinus lietuvių pasitikėjimą savimi ir saviesiems.

Kada kalbama apie pasišventimo ir idealo reikšmę — supras tie asmenys, kurie patys idealą turi. Bet ant nelaimės, daug yra musų sesučių ir brolių, kurie gyvena diena iš dienos, tik tuo tikslu, kad valgyti, miegoti ir vėl valgyti. Tos rusies broliams ir sesutėms velti kalbėti apie idealus ir kitų pasišventimus, nes jie, kaip lietuvių tautai, taip ir abelnai draugijai yra žuvę žmonės.

Kiekvienas protingas lietuvis ir lietuviatė gėrisi pasisekimu kitų lietuvių. Jie džiaugiasi lietuvių nuveiktais darbais ir jie skatina kitus tautiečius prie veikimo, darbo ir žengimo pirmyn. Tie lietuviu tvėria organizacijas, jas palaiko ir kitus iš miego budina. Jie tai ir Susivienijimą Lietuvių Amerikoje sutvėrė, jį palaiko ir, pasitikėdami į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje gražia ateitimi, skatina kitus brolius bei sesutes prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prisidėti, kad kartu, bendromis jėgomis ir pakelta siela žengti pirmyn ir kelti garbingą lietuvių vardą.

Tai toks tikslas tų lietuvių, kurie su pasišventimu dirba savo tautos žmonėms ir Susivienijimui Lietuvių Amerikoje.

Kalba p. Deveikio, Generalinio Organizatoriaus iš Stoties WGES Kovo 29, 1937 m.

Gerbiamejieji radio klausytojai! Visi pamenat 15 d. gruodžio 1936 m. Tai buvo pirmas musų atsišaukimas į radio klausytojus susipažinti su ta musų organizacija — Susivienijimu Lietuvių Amerikoje. Ši radio valanda yra paskutinė šiame sezone. Mes manom, kad su mažom klaidom padarytom šiame musų mėginime, visgi mes atlikom darbą labai naudingą Susivienijimui Lietuvių Amerikoje ir tai musų pirmi žingsniai. Toliau nuveiksime daugiau ir geriau.

Tariu širdingą ačiū visiems radio kalbėtojams ir kalbėtojoms, dainininkams ir dainininkėms ir visoms kuopoms, kurios tą musų sumanytą parėmė. Tikiuosi, kad sekanciam parengime prisidės daug daugiau kuopų.

Širdingą ačiū turiu pasakyti visiems Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organizatoriams už jų sumanytą radio valandos ir kooperavimą su mumis. Dar leiskite tarti padėkos žodį Peoples Furniture Kompanijai ir jos vedėjui p. Krukui už sugabų ir malonų patarnavimą, kaipio anaušeris ir nuosirdų gelbėjimą mums per visą laiką.

Mano didžiausia padėka tai Centro Izdininkui, advokatui K. P. Gugiu. Jeigu ne jo ofisas ir jo paties pastangos, tai tos radio valandos butų neįmanomos.

Baigdamas savo pranešimą, sakau sudiev šiam sezonui. Ateinantį sezoną vėl pasišnekėsime apie savo reikalus. Jeigu katras iš tamstų norit platesnių informacijų apie aptraudą ir pašelpą SLA., tai atsišaukite,

o aš patarnausiu. Mano antrašas: 1518 S. 48-th Court, Cicero Ill.

Likite visi sveiki ir laukite šventų Velykų. Ačiū.

Muzikalį programą puikiai atliko p. Nora Gugienė, kuri daug laiko ir darbo pasvencia viesiems ir SLA. reikalams.

Musų radio valandos taip patiko SLA. veikėjams ir taip juos išjudino, kad tiesiog reikalauja, kad užbaigus radio programus, surastume kitokį budą veikimo SLA. labui. Reikės tuos gerus reikalavimus išpildyti.

V. Mišeika.

NEKROLOGIJA

TERRE HAUTE, IND.

A. a. Vincas Zukauskas, Buvęs SLA. 46 Kp. Narys.

Netikėtai mirtis aplankė vieną iš musų jaunuolių lietuvių, buvusį SLA. 46 kuopos narį — Vincą Zukauską, apie 31 metų amžiaus. Jis susirgo kraujo užnuodijimo liga ir vos tik savitę laiko pasirgęs, apledo šį pasaulį.

Velionis dideliame nuliudime paliko motinėle, brolių Joną, dvi seseris ir daugiau artimesnių giminių. Velionis buvo labai geruo bužo, dirbo per daugelį metų skerdykloje, todėl turėjo labai daug draugų, kurie labai apgailestavo ir pagerbė — daug gražių gėlių prie velionio grabo prisidūdami.

Velionis prie SLA. 46 kuopos prigulėjo suvirš 10 metų, bet jausdamas dar jaunu ir nepaityti, skatina kitus brolius bei sesutes prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje gražia ateitimi, skatina kitus brolius bei sesutes prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prisidėti, kad kartu, bendromis jėgomis ir pakelta siela žengti pirmyn ir kelti garbingą lietuvių vardą.

Tai toks tikslas tų lietuvių, kurie su pasišventimu dirba savo tautos žmonėms ir Susivienijimui Lietuvių Amerikoje.

Kalba p. Deveikio, Generalinio Organizatoriaus iš Stoties WGES Kovo 29, 1937 m.

Gerbiamejieji radio klausytojai! Visi pamenat 15 d. gruodžio 1936 m. Tai buvo pirmas musų atsišaukimas į radio klausytojus susipažinti su ta musų organizacija — Susivienijimu Lietuvių Amerikoje. Ši radio valanda yra paskutinė šiame sezone. Mes manom, kad su mažom klaidom padarytom šiame musų mėginime, visgi mes atlikom darbą labai naudingą Susivienijimui Lietuvių Amerikoje ir tai musų pirmi žingsniai. Toliau nuveiksime daugiau ir geriau.

Tariu širdingą ačiū visiems radio kalbėtojams ir kalbėtojoms, dainininkams ir dainininkėms ir visoms kuopoms, kurios tą musų sumanytą parėmė. Tikiuosi, kad sekanciam parengime prisidės daug daugiau kuopų.

Širdingą ačiū turiu pasakyti visiems Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organizatoriams už jų sumanytą radio valandos ir kooperavimą su mumis. Dar leiskite tarti padėkos žodį Peoples Furniture Kompanijai ir jos vedėjui p. Krukui už sugabų ir malonų patarnavimą, kaipio anaušeris ir nuosirdų gelbėjimą mums per visą laiką.

Mano didžiausia padėka tai Centro Izdininkui, advokatui K. P. Gugiu. Jeigu ne jo ofisas ir jo paties pastangos, tai tos radio valandos butų neįmanomos.

Baigdamas savo pranešimą, sakau sudiev šiam sezonui. Ateinantį sezoną vėl pasišnekėsime apie savo reikalus. Jeigu katras iš tamstų norit platesnių informacijų apie aptraudą ir pašelpą SLA., tai atsišaukite,

o aš patarnausiu. Mano antrašas: 1518 S. 48-th Court, Cicero Ill.

Likite visi sveiki ir laukite šventų Velykų. Ačiū.

Muzikalį programą puikiai atliko p. Nora Gugienė, kuri daug laiko ir darbo pasvencia viesiems ir SLA. reikalams.

Musų radio valandos taip patiko SLA. veikėjams ir taip juos išjudino, kad tiesiog reikalauja, kad užbaigus radio programus, surastume kitokį budą veikimo SLA. labui. Reikės tuos gerus reikalavimus išpildyti.

V. Mišeika.

OREGON CITY, ORE.

A. a. Marė Rimkienė, SLA. 240 Kp. Narė.

A. a. Marė Rimkienė numirė kovo 22 d. Palaidota kovo 24 d. iš šv. Jono bažnyčios su visomis katalikiškomis apeigomis.

Velionė M. Rimkienė paėjo iš Lietuvos, Kauno rėd., šiaulij apskričio, Zagarės parapijos, Petraičių dvaro. Amerikon atvyko 1907 metais.

Dideliame nuliudime a. a. M. Rimkienė paliko dukterį Julę Rimkiūtę, du sūnus Simaną ir Juozą ir brolių Juozą, kuris gyvena rytinėse Amerikos valstijose.

Lai buna jai lengva šios šalies šaltoji žemelė.

R. J. Sidor.

ELMHURST, PA.

A. a. Juozas Norvilas, SLA. 30 Kuopos Narys.

me nuliudime paliko moterj Ona (po tėvais Sabaliauskaitė), su kuria išgyveno virš 30 metų, septynis sunus, dvi dukteris ir seserį Gorskienę, Bayonne, N. J. Sunus Ignas yra vedęs ir gyvena Brooklyn, N. Y. Prie jo gyvena ir sunus Boleslavas. Uky gyvena penki sunys: Alfonsas, Advertas, Keistutis, Juozas ir Vytautas. Dukrelė Aleksandra taipgi uky gyvena, o Ona įstojusį į Jezaus Nukryžiatovoto vienuolyną, Elmhurst, Pa.

A. a. Juozas Norvilas gimė 1884 m., Silaukės vienkiamy, Viduklės parapijoje. Į Ameriką atvyko 1906 m. ir tuojau paršikvėjęs moterį su sunum Ignu. Padirbėjęs apie 10 metų angliakasykloje, nusipirko ukį, kur ir gyvena iki mirties.

A. a. Juozas Norvilas buvo nenuilstančiai darbuotis, švetingas ir labai mylintis tėvyne Lietuva bei lietuvišką literatūrą. Jis prigulėjo prie SLA, ir SLRKA, todėl ir turėjo daug draugų, kurie veik visai laidotvėse dalyvavo. Nors laike laidavimo diena buvo lytinga, bet žmonių tiek prisirinko, kad į stubą nelitpo. Buvo susijusta daug gyvų gėlių vainikų nuo šeimynos, sesers, klubių ir tt. Paskutinį patarnavimą jam suteikė suneliai, išnešdami savo tėvelio karstą iš namų, išnešdami į bažnyčią ir į kapines.

Lai buna a. a. Juozui lengva svetimoji žemelė. Dalyvavęs.

LUZERNE, PA. A. a. Vincas Rygelis, SLA. 67 Kp. Narys.

Kovo 23 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė a. a. Vincas Rygelis, SLA. 67 kuopos narys-darbuotojas. Dideliame nuliudime velionis paliko savo moterį Agotą Rygeliene su mažais vaikučiais, šešis sunus ir tris dukteris. Velionis sunus Vincas ir dukterė Ona yra jau apsuvedę. Taipgi velionis paliko du brolius ir dvi seseris, daug giminių, brovalių, seserėčių ir draugų bei pažįstamų, kurie visi ju liudi.

Velionis ilgus metus priklausė prie SLA. 67 kuopos ir taipgi nuo 1918 metų šiai kuopai sekretoriavo. Pagerbimui savo ilgamečio darbuotojo, kuopa nupirko gyvų gėlių vainiką. Visi SLA. 67 kuopos nariai ir narės taria: lai buna jam lengva šios šalies šaltoji žemelė. Dalyvavęs Laidotuvėse.

NANTY GLO, PA. A. a. Jonas Strapėla, SLA. 281 Kp. Narys.

A. a. Jonas Strapėla su šiuo pasauliu atsiskyrė kovo 20 d. Velionis paėjo iš Lietuvos, Raseinių apskrįčio, Ringolių kaimo, Girdiškės parapijos. Į šį kraštą a. a. J. Strapėla su savo žmona ir dviem suneliais atvyko į Winber, Pa. 1899 metuose. Pagyvenęs teni keletą metų, persikėlė gyventi į Nanty Glo, Pa. Čia begyvendamas, susilaukė dar du sunus. Begeilėtingoji mirtis išplėšė jo moterį. Likęs su keturiais mažais kudičiais, buvo priverstas pasisiekoti kitos gyvenimo draugės. Su antra žmona gyvendamas, susilaukė dar tris dukteris ir sunus. Bet nelaimingoji mirtis išplėšė jo ir antrą moterį. Daug vargo jam prisiejo pergyventi per 13 metų, kol šeimyna pasiaugino. O kuomet susilaukė kiek laimingesnio gyvenimo, tai nelaimingoji liga paguldė jį į lovą, kur išgulėjo aštuonis mėnesius iki, pagaliau, kovo 20 dieną, iš mūsų tarpo pasitraukė.

Mirdamas, velionis turėjo 60 metų amžiaus. Į šią šalį atvyko laimės iškodamas. Bet ne kočia laimė jis čia atrado: visą laiką sunkiai dirbo anglių kasykloje, daug vargo panešėda-

WPA Atnaujina Istoriskąs Vietas

Beveik kiekviena vieta, kuri tik surišta su Jurgio Washingtono gyvenimu yra dėkingos tautos pažymėta ir tinkamai užlaikyta. Kožną dieną ilgos eilės svečių lanko daug šitų Washingtono atminčių vietų, kurių gana daug randasi valstijose prie Atlantiko pakraščiu.

Bet Amerikos kiti didvyriai netaip plačiai atminty laikomi. Daugumas jų beveik visai užmiršti; jų patarnavimų žmonių beveik niekas nei neprimena; jų namai sugedę ir net akmeniniai paminklai, paženklinimai jų palaidojimo vietų, kartais į dulkes pavirtę. Taip buvo su Pierre Charles L'Enfante, kuris taip puikiai išplanavo garsų ir neišpasakytai gražų Washingtono miestą, Amerikos sostinę ir tik Pasaulinio Karo laiku kokis nors patriotiškumas privertė kokį nors žmogų suėškoti jo kapą ir perkelti jo kaulus į Arlington kapines.

Ir taip buvo su labai daug Amerikos garsiųjų atsižymėjusių mokslė ir politikoje vyrų. Bet laimė, kad padėtis šiandien kiek nors atitaisyta daugumoje vietų per WPA pašelpinio darbu projektus atnaujinimui istoriškų vietų. Vietos, kurios šiandien pataisomos apdengia senesnę kronologiską laiką, negu Amerikos tauta per tris ir pusę šimtmečių. Nuo pataisomo pulkiniko Charles A. Lindbergo jaunystės namo, jie atgal siekia į pataisymą senovės Roanoke Salos, su Fort Raleigh netoli North Carolina kranto. Salą pirmu kartu apgyveno 1584 m. elzabetiečiai, po vadovystę Sir John White. Tai yra gimimo vieta Virginia Dare. Mažai žmonių šioje šaly težino, kad Virginia Dare buvo pirmas baltas kudiškis šioje šaly.

Sir John namas — Amerikos pirmas gubernatoriškąs palocius yra tarpe pertaisyty istoriškų vietų. Pulkininkas Lindbergas pavėdė jo nejudinamą turta Little Falls Minnesotos valstijai, perreitalis metais. Namui tenai reikėjo labai daug pataisymų, nes žmonės rinkdami visokius atminimų daiktus beveik visai išnaikino namo vidų šito garsaus lėkiko, kuomet jis pasiekė Parryžių 1927 m. Pataisymas Ephraim McDowell namo Danville, Kentucky valstijoje, primena šitą garsų gynekologą ir pradėtoją pilvėnės chirurgijos. Milionai moterų šiandien gyvos vien tik per šito žmogaus pastangas, bet jos visai nei nežino nei niekad negirdėjo jo vardo. Kentucky valstijos medikališka draugystė perreitalis metais nupirko namą ir mas, kol savo šeimą išauklėjo. Velionis J. Strapėla buvo draugiškas ir rimtas žmogus. Prie SLA. prigulėjo nuo 1917 metų. Taipgi prigulėjo ir prie šv. Antano vietinės draugystės, kuri rūpinosi palaidojimu. Velionis palaidotas kovo 23 d. su bažnytinėmis apeigomis šv. Vardo kapinėse Ebensburgh, Pa. Į kapus velionį paguldė apie 20 automobilių. Dideliame nuliudime velionis paliko šešis sunus ir tris dukteris, keliolika anukų ir du brolius, kurių vienas gyvena Winber, Pa., o kitas — Nanty Glo, Pa.

Išėkis, Jonai, amžinai. Lai tau buna lengva šios šalies žemelė. Lai šildo tavo kapą saulės spinduliai. Lai kuni bėgant ir mes tenai pribusime. SLA. 281 Kuopos Narys.

mas, kol savo šeimą išauklėjo. Velionis J. Strapėla buvo draugiškas ir rimtas žmogus. Prie SLA. prigulėjo nuo 1917 metų. Taipgi prigulėjo ir prie šv. Antano vietinės draugystės, kuri rūpinosi palaidojimu. Velionis palaidotas kovo 23 d. su bažnytinėmis apeigomis šv. Vardo kapinėse Ebensburgh, Pa. Į kapus velionį paguldė apie 20 automobilių. Dideliame nuliudime velionis paliko šešis sunus ir tris dukteris, keliolika anukų ir du brolius, kurių vienas gyvena Winber, Pa., o kitas — Nanty Glo, Pa.

Išėkis, Jonai, amžinai. Lai tau buna lengva šios šalies žemelė. Lai šildo tavo kapą saulės spinduliai. Lai kuni bėgant ir mes tenai pribusime. SLA. 281 Kuopos Narys.

pavėdė Kentucky State Park tarybai. WPA pristatė pinigų atnaujinimo darbu.

Whitfield Namą, Rev. Henry Whitfield pastatė Guilford, Connecticut valstijoje net 17-me šimtmetį ir tą namą jo kolonijai vartojo kaip susirinkimo vietą, ir vėliau kada indonai juos užpuolė — tas namas buvo jų drutvietė. Šitą namą irgi WPA darbininkai atnaujino. Šitas namas stovės dar kitą šimtmetį. Jis yra pastatytas 1639 m. ir vienas iš seniausių namų Connecticut valstijoje.

Georgia valstijoje „Liberty Hall“ namas Alexander Hamilton namas, konfederacijos vice-prezidento pastatytas prieš namini karą tampa istoriska ir vieša pasilinksmimo vieta.

WPAIS.

Kol Gyvas Kalėjime

Kalėjimo ligoninė. Langai apkalta geležimis, sienos sutepotos, senai baltintos. Dvidešimt lovų sustatyta greta kitos, prie kiekvienos lovos mažas stalukas.

Čia kalinio paskutinė vieta, čia pasibaigia kalėjimas, pasibaigia gyvenimas ir visos svajonės apie laisvę, apie gyvenimą. Iš čia kalinys nebeišeina, jis išvežamas.

Mane paguldė lovoje netoli durų. Greta manęs gulėjo taip pat gripininkai, kurie blaškėsi, karščiaavo, šukavo. Kitose lovoje gulėjo kitomis ligomis sergantieji kaliniai.

Ir čia kalinių sveikata rūpinasi tik patys ligoniai. Gydytojas ateina labai retai, į savaitę kartą, kitą. Įeina į kamara, iš tolo pažiūri į ligonį ir vėl išėina.

Visą gydymo darbą atlieka felčeriai. Jie nustato ligos diagnozė, jie paskiria vaistus, jie gydo. Bet ir jie tik daugiau prižiūrėtojai, įsakytiniai. Techniški gydymo darbai atlieka sanitarai, taip pat kaliniai. Jie matuoja temperatūrą, jie leidžia adatas, jie faktiniškai gydytojai, jiems turi pasitikėti ligoniai.

Buvo vakaras, kai mane perkėlė į ligoninę. Tuojau buvo patikrinimas, o po patikrinimo, užrakinėjo duris ir nebebuvo jokių gydymų.

Naktį šviesa užgesinta. Kažkoks ligonis visą naktį šaukė, dejavo. Po operacijos labai skaudėjo žaizdas. Jo šaukimas neleido kitiems miegoti.

Ar nemutilsi, rūpu! kai paleisiu su klumpe į galvą! — šaukia senas ligonis, kuris jau penki metai gulį ligoninėje. Jis čia visų ligonių karalius, jis sutinka naujus ligonius, jis juos numarina, su jais atsisveikina. Temperatura pakilusi visą laiką, silpna, liudna, sunku. Gulėjau, blaškiausi po lovą. Buvau apsvaigęs, norėjau užmigti, norėjau užbaigti viską. O mintys įkyrios visą laiką nedavė ramybės. Visą laiką laisvės gyvenimo vaizdai, namiškiai, draugai. Prisiminė pamokos, nė iš šio nė iš to įstrigo kibirkštėlė, molinė stovyla atgijusi ir garsiai nusičiaudėjusi. Tai buvo pirmas žmogaus gyvybės pasireiškimo ženklas. Panašiai tiki ir Afrikos juodukai, kurie ir šiandien nusičiaudėję nelaukia kitų pasveikinimo, bet patys rėkia „dabar aš palaimintas! Mane sveikina mano draubčiai, kurių dvasia manyje ir leido man nusičiaudėti“.

Uždegė šviesa. Ligonis mirdėjo, kažką ukstė, dejavo. Aš

žemės turi apie 900 akru ir WPA darbininkai turėjo visą žemę apdirbti, kada jie taisė namą.

Tarpe kitų atnaujintų vietų yra Trent House, kurį namą pastatė pulkininkas William Trent, Trentone, New Jersey valstijoje.

Old Town Hall Fairfield Connecticut valstijoje irgi atnaujinta kaip ir Lincoln Pioneer kaimas Rockport, Indianoj; Hanby House Westerville, Ohio kur Benjamin Russell Hanby parašė garsią dainą „Darling Nellie Gray“, sena tvirtovė New Castle, Delaware kaip ir grupė fortų tarpe kurių randame Fort Loudoun netoli miesto Loudoun Tennessee valstijoje; Fort Holmes ant Mackinaw salos, Michigan; Fort Schuyler New York, Fort Negley Nashville Tennessee ir Fort Hall Boise, Idaho.

WPAIS.

WPAIS.

Kol Gyvas Kalėjime

žiūrėjau į jį konvulsijas, melabai ką mačiau, tik supratau, kad jis miršta. Niekas jo nepaguldė. Dar sudejavo keletą sykių ir nutilo.

„Karalius“ priėjo prie lovos, uždėjo ranką ant ligonio galvos ir iškilmingai tarė: — Vienas kalinys mirė. Pabeldė į duris.

— Kas yra? — paklausė sargas už durų. — Mirė, reikia išnešti. Po kelių minučių atėjo sanitaras su kalifaktorium, uždėjo lavoną ant neštuvų ir išnešė į lavoninę, kuri yra kalėjimo apačioje, kažkur rusy.

Vėl užgeso šviesa. Vėl ligoninė visi miegojo. Užmigau ir aš.

Ryte šeštą valandą prasideda ligoninės gyvenimas. Kas stipresni, eina praustis į išvietę, ten atlieka visus gantos reikalus. Silpnieji gi viską atlieka kamerijoje. Iš eilės eina kiekvienas prie kibiro... Visai silpnus veda prie kibiro sanitarai ar kalifaktoriai. Palaiko, kad nenuvirstų ir vis ragina greičiausiai baigti, ilgai nesmerdinti... Po ruošos pusryčiai. Ta pati juoda kava, tik cukraus daugiau — 50 gramų. Vietoj juodos duonos duoda baltos duonos, vadinamo pyrago, kuris pa

St. Orietas.

Čiaudulys - Dievų Davana

Šalčiai, lietus, sniegas... Žmonės čiaud, spiaudus. Kitas net ir nusikeikia sloga susigavęs, nežiurint, kad draugas jo prunštimą nuosirdžiu „į sveikatą“ palydi.

Relas mūsų žino, kodėl sučiaudžiusiam linkima sveikatos. Jau garsusis romėnų istorikas Plinijus buvo tuo klausimui susidomėjęs, bet ir jis neįstengė jo išspręsti. Taigi, aišku, paprotys tas yra labai senas. Dar šventosios persų knygoje, kurios surašytos kokį 1000 m. prieš Kristaus gimimą, randame patariantį linkinti sučiaudžiusiam sveikatos, nes esą tai nuvaro piktas dvasias. Graikų padavimuose pasakojama, kad kada Prometejus nuliūdęs iš molio žmogų ir įdėjęs jį pavogtą iš dangaus ugnies kibirkštėlę, molinė stovyla atgijusi ir garsiai nusičiaudėjusi. Tai buvo pirmas žmogaus gyvybės pasireiškimo ženklas. Panašiai tiki ir Afrikos juodukai, kurie ir šiandien nusičiaudėję nelaukia kitų pasveikinimo, bet patys rėkia „dabar aš palaimintas! Mane sveikina mano draubčiai, kurių dvasia manyje ir leido man nusičiaudėti“.

St. Orietas.

prastai visados neiškepęs, kažkoks tešlos gabalas.

Po pusryčių ateina felčeriai, atsineša kruvą termometrų ir kiekvienam pakia po pažascia. Vieną kart apeina termometrus, tuojau vėl eina traukdamas ir žymėdamas kortelėje temperatūros laipsnius.

Toliau jokių prašmatnumų iki pietų. Vieni guli, miega, dejuoja, kiti kalbasi arba skaito.

Vakare felčeriai su termometrais, vėl ruošia. Vakariene, patikrinimas ir miegas. Aštuntą valandą ligoninėje jau tamsu. Aš gulėjau ligoninėje 10 parų. Nebuvo tos nakties, kad nebūtų vienas miręs. Pasispardo, padejuoja, „padainuoja“, kaip „karalius“ sako ir nutila. Ir vėl sanitaras su kalifaktoriais darbu, vėl jie neša užsibaigusį kalėjime į apačią.

Niekas net dėmėsio nekrepia į mirštantį. Kiekvienas turi savo ligą, kiekvienas sau kovoja su mirtimi, o kad kitiems sunku, kad kiti miršta — niekam tas nerupi.

Žmonės juk čia neturi širdies jausmo, niekas juos nejudina, niekas nesukelia nei gailestio, nei užuojautos.

Aplink mane gulį keturi gripininkai vienas po kito mirė. Mačiau kaip juos vieną po kito nešė į lavoninę. Aš laukiau savo eilės. Atrodė, kažkaip natūralu ir paprasta numirti — juk dabar buvo mano eilė.

Aš gulėjau, klijedėjau, laukiau galo. Jau pasidarė šviesu, apėmė kažkokia šiluma. Kažką kalbėjau, rodos po vandenį kokį tai braidau ar plaukioju. O van duos toks švarus ir šiltas. Vis noriu giliau pasinerti, noriu nigrimsti, noriu tirpti tame vandeniu. Bet vis negaliu, vis nepaeneriu į vandenį. Daugiau nieko negalvoju, nieko nejutau. Aš merdėjau.

Tuo momentu atėjo atsitiktiniai gydytojas. Priėjo prie mano lovos, paėmė už rankos, pačiupinėjo pulsą ir įsakė felčeriui duoti man adatų.

Felčeriai atidengė antklodę, praskleidė marškinius ir į krumtinę įbedė ilgą adatą. Ileido vaistų. Tuojau pasidarė lengviau. Akys nušvito, atrodžiau kaip naujai užgimes. Ir dabar dar jeigu gyvenu, jeigu rašau šias eilutes, tai turiu būti dėkingas tik tai adatai, kurią įleido į mano organizmą.

St. Orietas.

Mūsų Profesionalai, Specialistai ir Biznieriiai

MUSŲ ADVOKATAI

ADV. F. J. BAGOČIUS, „Keleivio“ Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.

ADV. JOHN B. BORDEN, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais vak. 6-8.

ADV. JOSEPH J. GRISH, 4631 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill. Res. 6515 So. Rockwell St. Tel.: Boulevard 2800.

ADV. K. P. GUGIS, Ofisas: 127 No. Dearborn St. Chicago, Ill. Kambarai: 1431-1434. Naumose: 3323 So. Halsted St. Vakaraais: 6 iki 8:30.

MUSŲ GYDYTOJAI

DR. V. S. NARES, Medikas ir Chirurgas, 2420 Marquette Road, Chicago, Ill. Val.: 1-3 ir 7-9. Tel. Hemlock 8151.

DR. J. S. STANESLOW, Medikas ir Chirurgas, SLA. Daktaras Kvotėjas, 95 No. Main Street, Waterbury, Conn.

DR. G. J. TARULIS, Osteopatas Gydytojas, 6331 So. Halsted St., Chicago, Ill. Valandos: 10-5 ir 7-9.

S. L. A. KALENDORIUS KUOPŲ BEI APSKRICIŲ PARENGIMAI

NEW KENSINGTON, PA. — S. L. A. 192 kuopa rengia povelykinį didelį balių balandžio 24 d. Slavokų Sakalių Svetainėje, 1136 4-th Ave., New Kensington, Pa. Pradžia 8 val. vakare. Įžanga 25 centai. Visi vietos ir apylinkės lietuviai ir lietuvaitės kviečiami atsilankyti ir linksmai laiką praleisti bei linksmai pasiūkti, nes bus gera orkestra ir gros visokius lietuviškus ir amerikoniškus šokus. Taipgi bus du išlaimėjimai, kuriuos atsilankiusieji turėsite progą laimėti. — V. Gamulis.

PITTSBURGH, PA. — SLA. 195 kuopos pirmas didelis balius įvyks balandžio 24 d. Sloveniam Hall, 57-th ir Butler Sts. Gros Lietuvių Radio Orkestra visokių šokius. Įžanga 25 centai. Taipgi bus išlaimėjimas. Apart to, bus visokių lietuviškų valgių ir gardžių saldinių. Kviečiame visus — jaunus ir senus atsilankyti ir linksmai laiką praleisti.

PHILADELPHIA, PA. — SLA. 135 kuopa rengia linksmą ir malonią „Beef Roast and Beer Party“ — keptos jautienės ir alaus sueigą gegužio 28 dienos vakare. Lietuvių Muzikalo Namo kambariuose. Į šią sueigą įžanga tik vienas doleris porai. Pavieniams vaikams — doleris, o merginoms — pusė dolerio. Vaikinas ir mergina.

7 Dienos I LIETUVĄ ANT BREMEN-EUROPA Greiti traukiniai prie pat laivų BREMEN ir EUROPA Bremerhavene užtikrina patogią kelionę į Kauną. Arba keliaukite populiariais ekspresiniais laivais. COLUMBUS HANSA DEUTSCHLAND HAMBURG NEW YORK Patogus geležinkeliais susisiekimas iš Bremeno ar Hamburgo Mes pagelbėsime jums išgauti svečių ir imigrantų visas del jūsų giminių iš Europos. Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY NEW YORK

skaitosi pora. Bilietus reikia nusipirkti išanksto. Tas palengvins rengėjams nuspresti, kaip didelį jautį kepti ir kiek alaus užsakyti. Bilietus galima gauti pas pokilio rengėjus ir pas Liet. Muz. Namų šeimiminką p. T. Poską. Bus gera muzika, tai už vieną dolerį bus galima pavalgyti, išsigerti ir gerai pasišokti. Rengėjai sirdingai kviečia visus SLA. narius ir šiaip visus gerus prietelius į šį linksmą ir malonų pakilį. — Komitetas.

Kuopu Susirinkimai

Brooklyn (Flatbush), N. Y. — SLA. 287 kuopos susirinkimas įvyks balandžio 14 d. pas N. Stęgas, 1474 Brooklyn Ave., 8 val. vakare. Visi nariai pralengvinti atsilankyti ir atsivesti savo draugus prirašyti prie SLA. 287 kuopos. U. Bacevičienė, sek.

— Patarkite savo draugams ir pažįstamiems prisirašyti prie Susivienijimų, nes tai yra didžiausia lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacija.

Remkite tuos biznieriūs, kurie garsinasi „Tėvynėje“.

Kenciantiems Plaučių Ligomis

Jei jus kankinatės džiūvos, dusuliu, šaučiu, kosėjimu, bronchitu ir slogomis ar kitomis plaučių ligomis, nicle nelankiant bandykite Dr. E. J. Simanovskio importuota SVENTYBIO KALNO ARBATA. Tai geriausias pasaulio gamtos vaistas. Tūkstantai dekių laišukais ir eiria šia nepaprastą šv. Kalno Arbatą, kuri palengvina daug žmonių. Prašos Kardinalas S. P. Skrbensky iš Bohemijos rašo: Gerbiamas Dr. Simanovski: Jusų šv. Kalno Arbatą yra tikra dovana kenciantiems žmonijai. Dėku už šios gamtos vaistus. Jais aš nusikračiau plaučių ligos. Dabar esu sveikas ir galu jums išreikšti savo pilną padėką. Jo Sventenybė Popiežius Leonas XIII apdovanojo šv. Petro Ordenu šios palengvinčios Sventybio Kalno Arbatos išradėju. Pakelkis jos kastoja tik \$1.00. Pirmuosiame į namus, 6 pakelkai \$6.00. Rašykite ir reikalaukite E. G. Herb Co. Dp. L. 9. 784 Seneca Ave., Brooklyn, N. Y.

Reumatizmas Sausgėle Nesikankykite savęs skausu-Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimui, nes skaudėjimai ant patalo paguldo. CAPSICO COMPOUND mosis lengvai pašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių sučiaudė padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05. Dukart virštesnė 75c. Knyga: „SALTINIS SVEIKATOS“ augalai gydytis, kaina 50c.

JUSTIN KULIS, 3259 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

PAIN-EXPELLER Pelenėvinimas, drebinimas, neuralgijos skausmų, gaupamas juojau. PAIN-EXPELLER bonkute tik 35c. ir 70c. visose vaistinėse. LINIMENT

IVAIRIOS ŽINIOS

IS AMERIKOS LIETUVIŲ GYVENIMO

SEKMINGAS DIENRAŠČIO „VIENYBĖS“ POKILIS.

Dienraščio „Vienybė“ leidėjų metinis suvažiavimas įvyko balandžio 10 d., pačios „Vienybės“ patalpose. Išklaudyta bendrovės viršininkų raportai, aptarta visa eilė dienraščio leidimo reikalų, išrinktas direktoriaus ir reikalingos komisijos bendrovės veikimui. Suvažiavimas praėjo rimtai, bendrovės dalininkai pareiškė, kad dėl visų galimas pastangas išlaikyti „Vienybę“ dienraščiu, kuriam teikia didelio pritarimo ir paramos tautiniai nusiteikusi Amerikos lietuvių visuomenė.

Antrąjį, balandžio 11 d., gražioje Knapp Mansion salėje, Brooklyne, įvyko dienraščio „Vienybės“ metinis pokilis-vakariene su šokiais. Į pokilį atsilankė arti pusantro šimto rinktinės publikos, tai „Vienybės“ rėmėjai ir bendradarbiai. Suvalgius skanią vakarieną, „Vienybės“ Korporacijos prezidentas, p. B. J. Schegaus, kaip pokilio toastmasteris, vykusiai paaiškino šio pokilio reikšmę, kuris surengtas jau ne du kart savaitinės, bet kasdieninės „Vienybės“ vardu, perstatę sekamus kalbėtojus trumpai pakalbėti: Lietuvos Generalinio Konsulato sekretorių p. Simutį, „Tėvynės“ redaktorių S. E. Vitaitį, „Vienybės“ vyriausį redaktorių Juozą Tysliavą, svečių Waterburietį p. J. Žemantauką, „Vienybėje“ angliško skyriaus vedėją p. V. Bukšnaitį ir jos nuolatinį kolumnistą p. Alekną. Visi kalbėjusieji pareiškė, kad Amerikos tautiniai nusiteikusi visuomenė susilaukė didelio laimėjimo, kuomet „Vienybė“ pradėjo eiti kasdien, nes grynai tautinės krypties dienraštis yra labai svarbiu faktoriu mūsų tautiniam ir kultu-

riniam gyvenime. Linkėjo naujam dienraščiui geriausio pasisekimo, patys pažadėjo visokią galimą paramą ir ragino visus remti ir palaikyti tautinės krypties dienraštį. Aplamai, visi susirinkusieji rodė didelio entuziazmo ir pasitenkinimo nauju dienraščiu.

Muzikalį programą išpildė pirmu kartu viešai pasirodžiusi pianistė, karštų vienybių poezijos Strumskių dukrelė, Alka Strumskytė. Jauna pianistė gražiai save užsirekomendavo, puikiai pagrodama pianu porą kurinių, už ką publika ją apdovanojo gausingais aplovismentais. Pagaliau, p-lei Tamkutei akomponuojant, ponios Z. Vitaitienės ir M. Strumskienės gražiai duetu padainavo „Naktis svajonėms papuošta“ ir „Nu-pūsiau dainužę“. Ponui Strumskiui skambinant pianu visa publika padainavo porą liaudies dainų.

Reikia pasakoti, kad šis „Vienybės“ pokilis buvo linksmas, jausmų ir visais reikšmės sekmingas. Prie smagios p. Levando orkestro muzikos visiems, kas tik norėjo, buvo smagu pasižinti ir pasilinksinti. **Jūsų Reporteris.**

GRAZUS SUKAKTUVIŲ BANKIETAS.

Plačiai žinomas, gausus Amerikos lietuvių visuomeninį darbą rėmėjai, darbštus veikėjas, uolus SLA darbuotojas, SLA 174 kuopos aukštinio konkurso org., vienas seniausių lietuvių biznierių New York'e, p. Wm. Shedlow, balandžio 8 d., 1937, laimingai sulaukė 60 metų amžiaus.

Trinkamam paninėjimui šio reikšmingo gimtadienio ir su- teikimui progos jubilato skait- lingiems draugams ir bendra-

darbiams palinkėti jam dar dau- gelio metų energingo, naudingo ir laimingo gyvenimo, ponias Shedlow surengė, žinomo New York'e „Art“ restorane, sur- prizo bankietą.

Bankiete dalyvavo, rodos, apie 60 svečių, po vieną draugą, giminių ar bendradarbių nuo kiekvienų metų amžiaus. Svečių tarpe, apart giminių, matėsi daug visuomenės ir Susivieni- jimo darbuotojų: SLA 245 kp. pp. Trečionai ir Petruoliai, tos kuopos sekr. ir ižd.; SLA 237 kp. organizatorius ir sekr., ar- timi draugai ir giminės, pp. Schegauskai; SLA 237 ir 174 kp. daktarai kvotėjai — Dr. Valukas, Dr. Žukauskas, Dr. Message, su žmonomis. Iš SLA Centro dalyvavo Dr. Vinikas su žmona ir tt. Bankietą vedė p-nia A. Buivydienė, SLA 174 kuopos sekr.

Bendrai bankietas padarė malonų ir nepamirština įspūdį visuose svečiuose. Puošni vieta, svečių vakariniai drabužiai, pa- rinktas programos muzikos, dai- nų, vaidinimų, interpretatyvių šokių, rinktiniai valgiai, gelbė- jio svečiams sudaryti tikro ju- biliejaus pokilį. Ir kuomet va- karo vedėja, p-nia A. Buivydienė, sudėjo susirinkusių svečių linkėjimus ir atidarė ryšulius įvairiausių, progai pritaikintų, dovanų, tai iš susirinkusių išsi- veržė tokis nuosirdus ir gausus „valio“ ir linkėjimai, kad ir ne- patėmyta, kad jau buvo apie ketvirtą valandą ryto.

Besiskirstant, visi dėkojo p-niai Shedlow už jos malonias vaišes, o jubilatui linkėjo dar daugelio metų laimingo ir lietu- viams naudingo gyvenimo. **Buvęs.**

SLA VEIKĖJAS ATIDARĖ BIZNĮ.

BROOKLYN, N. Y. — SLA 38 kuopos vice pirmininkas ir kultūvės prakilėjas pasakė S. L. A. Iždo Globėjas Stasys Mockus per stoįj WORL 920 kilocycles bal. 4. Kalba buvo sekanti:

Brangūs radio klausytojai! Lietuvių priežodis sako: „Geriau vėliau, negu niekad“. Kada kitų valstijų lietuviai turėjo lai- mės klausytis lietuvių radio va- landų daug pirmiau, negu mu- sų valstijos lietuviai, tai dėka ponų Minkų trys metai atgal ir mes sulaukėme lietuvių valan- dos.

Kija klausimas pas mus, ką gero duoda mums klausantiems lietuvių valandos ir ar galima be radio gyventi? Atsakymas, mums radio valandos suteikia mūsų gimtoji kalba žinių, mu- zikos, dainų, kalbų, pranešimų, taipgi ir mūsų tėvynės Lietu- vos šventės yra minimos per radio. Radio klausosi seni ir jauni. Jaunieji gauna geresnį supratimą apie mūsų tėvų žemę, jos garbingą istoriją, jos dailę, meną, kultūrą ir literatu- rą. Aišku, kad mūsų vaikai ži- no gerai apie Lietuvą ir jos praeitį.

Atsakymas, ar galima apsiei- ti be radio, aišku, kad galima, bet yra daug dalykų, žmogaus patogumui ir gerumui be kurių rodos būtų galima apsieiti, bet ar apsieinam? Žmonės ieško bu- do kaip visus šiu laikų patogum- nus įsigyti ir jais naudotis, tad tu patogumų ir malonumų tar- pe yra radio ir visi stengiasi turėti radio name ir tuo nau- dotis. Kai klausai radio ir prie jo pripranti, bandyk nesiklau- syti — surasi skirtumą, jausie- si nuo svieto atsilikęs.

Pas mus yra viena yda, blo- gas paprotys — kas savo ne- giriam, kas lietuviška — tą pei- kiam. Mums dažnai negeri mu- sų profesionalai, buk neatlieka tinkamai darbą. Negeri mūsų pramonininkai — bėgam mes pas kitataučius. — Su pasigėrėjimu

juos giriam, savus peikiam. Brangieji, jeigu tikrai pagal- vosi ir patyrinėsi, tai surasi, kad mūsų profesionalai, jei ne- geresni, tai ir nebogesni už ki- tus. Musų pramonininkai sten- giasi savus žmones patenkinti ir su jais turėti gerus santu- kius, tik nuo jų bėgam. Yra tik liga, blogas paprotys, rei- kia jam ieškoti vaistų. Musų vaikai, baigę mokslus, ieško darbų, mes turim juos remti, turime rengti dirvų musų jau- nai kartai. Tegul buna pas mus obalsis: „Lietuvis pas lietuvi!“ Tam darbiu gera proga per li- tuvių radio. Rėmkime lietuvių radio valandą. Ji gelbės musų jaunuomenę suprasti reikšmę vienybės ir lietuviybės. Tegul išnyksta nesupratimai, tegu- vėja lietuviystė ir bendrumas!

PHILADELPHIA PA. Dėmėsiui Vietinių Veikėjų.

Pirmadienį, kovo 22, šių me- tų vienas vietinis viengentis apturėjo nuo Vilniaus Vaduo- tės Sąjungos delegato, p. Vinco Uždavinio, laiškutį sekančio tu- rinio:

„Gerbiamas! Važiuoju pro- jusų miestą. Vykstu į Los An- gelos, Californijon busu. Į rytie- nes valstijas grįžiu apie gegu- žės pradžią. Jei galėtumėte su- rengti man prakalbas čia (Phi- ladelphijoje), tai aš galėčiau dalyvauti. Rašykite man pe- konsulatą New York'e.“

Šis viengentis, apturėjęs tą laiškutį, vienas, kažin ar ka- nors naudingo tame reikale ga- lės padaryti — jis yra dabarti- niu laiku tiesiog bėgėju... O reikalas vadavimo Vilniaus dar- buotės šiuo laiku yra baisiai svarbus; tiesiog reikėtų vi- siems patrigubinti uolumą Vil- niaus vaduotės darbuotėje, nes dabar yra labai svarbi — le- mianti valanda istorijoje tau- tų bei valstybių egzistavime.

Tad Philadelphiajos lietuvių veikėjai, o ypač vadovaujamos vienotos tu reikalų — suruoši- mu tu prakalbų — turėtų pasiru- pinti. Tad pirmyn!... Sukraskite veikėjai-vada, kurie mylite tėvynę Lietuvą ir jos sostinę Vilnių! **K. V.**

SO. BOSTON, MASS. Trijų Metų Sukaktuvių Lietuvių Radio Bostone.

Minkų trijų metų radio su- kaktuvės prakalbėjęs pasakė S. L. A. Iždo Globėjas Stasys Mockus per stoįj WORL 920 kilocycles bal. 4. Kalba buvo sekanti:

Antru kalbėtoju buvo M. Pu- kis, kuris vietoje papasakoti, kokiū būdu Lietuva nepriklau- somybę atgavo — skaitė iš kaž- kokių iškarpų, buk Lietuvos inteligentija visados buvo prie- šinga Lietuvos nepriklausomy- bės atgavimui, kad caras Lietu- vų laikytų po savo letena. Vysku- pas išleides encikliką, kurioje žmonėms liepęs būti paklus- niais carui. Esą, Lietuvos tar- ryba važinėjusi į Berlyną ir pra- šiusi, kad kaizeris paskirtų Lie- tuvai karalių. Sakė, net ir da- bartinis Lietuvos prezidentas vykęs į Berlyną prašyti kaize- rio, kad šis paimtų Lietuvą ir savo globą. Kaip Lietuva at- gavo nepriklausomybę, iš mini- mo kalbėtojo nebuvo galima su- prasti, nes sulig jo visi inteli- gentai buvo Lietuvos nepriklau- somybei priešingi. Todel man išrodo tikri stebuklai: be jokio darbo, be pastangų ir prašymo išaugo Lietuva nepriklausoma...

Po to buvo perstatytas koks ten amerikietis ar žydas, kuris kalbėjo apie Ispanijos revoliu- ciją ir prašė aukų, kurių suau- kota apie \$27.00. Man rodoti, kad apvaikščiojant Lietuvos ne- priklausomybę būtų buvę daug geriau aukų parinkti kokiame lietuviškam reikalui, pavyz- diui Lietuvos našlaiciams ar kaliniams.

Buvo ir pamarginimų. Cho- ras sudainavo keletą dainelių. Padainuota solų ir duetu. Vai- kas su tėvu pasakė dialogą, pa- signindami apie apatinius ir kojines, kurių, esą, šiandien šeimyninkės nebemazgoja... Perstatytas kalbėti p. Repe- kus, kuris tuoju užsipoelė ant vienos draugijos pirmininko, kad tas nedalyvaujas bendro

fronto susirinkimuose. Toks kalbėtojo elgėsis labai negra- žus, nes pulti žmogų viešame parengime visai neetiška.

Programas baigtas „Internacionalu“.

Taip tai Los Angeles lietu- viai minėjo Lietuvos nepriklau- somybės 19 metų sukaktį. Na, bet pagyvenę gal ir mes išsi- mokysime, kaip tokias šventes minėti. **Tiesą Mylintis.**

BROCKTON, MASS. Lietuvių Vaidins Operoje „Merry Widow“.

Marijona M. Miltenitė, S. L. A. narė, paskirta viena keturių iš 150 dainininkių lošti rolę operoje „Merry Widow“, kurią Kiwanis Klubas, jaunų biznie- rių Brocktone, stato City The- atre, Brocktone, 29 ir 30 šio mėnesio.

Miltenitė yra gerai žinoma dainininkė. Ji lošė Birutės rolę su Gabijos Choru Bostone ir Worcesterį šią žiemą ir dainuo- ja lietuvių radio programoje ir lietuviškuose koncertuose.

Ji lavina balsą New England Conservatory of Music su pro- desoriu F. Morse Wemple. **Koresp.**

LOS ANGELES, CAL. Ir Mes Minėjom Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktį.

Los Angeles draugijos kovo 14 d. surengė Lietuvos nepri- klausomybės 19 metų sukakties minėjimą. Žmonių buvo susirin- kę pusėtinai, bet galėjo buti ir daugiau.

Programas pradėta Lietuvos Himnu. Tai buvo pirmas atsit- kimas mūsų mieste, kad Lietu- vos Himnas viešame parengime giedota. Pirmiausia kalbėjo K. Lubinas, kuris savo trumpoje kalboje pareiškė, kad Lietuvos nepriklausomybės atgavimas ne apsiejo be aukų ir be kraujo praliejimo. Todel tuos, kurie paaukojo savo brangiausių tur- tą-gyvybę visi lietuviai turi pa- gerbti. Taipgi be skirtumo pa- žiūrų, turime gerbti ir Lietuvos nepriklausomybę.

Antru kalbėtoju buvo M. Pu- kis, kuris vietoje papasakoti, kokiū būdu Lietuva nepriklau- somybę atgavo — skaitė iš kaž- kokių iškarpų, buk Lietuvos inteligentija visados buvo prie- šinga Lietuvos nepriklausomy- bės atgavimui, kad caras Lietu- vų laikytų po savo letena. Vysku- pas išleides encikliką, kurioje žmonėms liepęs būti paklus- niais carui. Esą, Lietuvos tar- ryba važinėjusi į Berlyną ir pra- šiusi, kad kaizeris paskirtų Lie- tuvai karalių. Sakė, net ir da- bartinis Lietuvos prezidentas vykęs į Berlyną prašyti kaize- rio, kad šis paimtų Lietuvą ir savo globą. Kaip Lietuva at- gavo nepriklausomybę, iš mini- mo kalbėtojo nebuvo galima su- prasti, nes sulig jo visi inteli- gentai buvo Lietuvos nepriklau- somybei priešingi. Todel man išrodo tikri stebuklai: be jokio darbo, be pastangų ir prašymo išaugo Lietuva nepriklausoma...

Po to buvo perstatytas koks ten amerikietis ar žydas, kuris kalbėjo apie Ispanijos revoliu- ciją ir prašė aukų, kurių suau- kota apie \$27.00. Man rodoti, kad apvaikščiojant Lietuvos ne- priklausomybę būtų buvę daug geriau aukų parinkti kokiame lietuviškam reikalui, pavyz- diui Lietuvos našlaiciams ar kaliniams.

Buvo ir pamarginimų. Cho- ras sudainavo keletą dainelių. Padainuota solų ir duetu. Vai- kas su tėvu pasakė dialogą, pa- signindami apie apatinius ir kojines, kurių, esą, šiandien šeimyninkės nebemazgoja... Perstatytas kalbėti p. Repe- kus, kuris tuoju užsipoelė ant vienos draugijos pirmininko, kad tas nedalyvaujas bendro

fronto susirinkimuose. Toks kalbėtojo elgėsis labai negra- žus, nes pulti žmogų viešame parengime visai neetiška.

Programas baigtas „Internacionalu“.

Taip tai Los Angeles lietu- viai minėjo Lietuvos nepriklau- somybės 19 metų sukaktį. Na, bet pagyvenę gal ir mes išsi- mokysime, kaip tokias šventes minėti. **Tiesą Mylintis.**

BROCKTON, MASS. Lietuvių Vaidins Operoje „Merry Widow“.

Marijona M. Miltenitė, S. L. A. narė, paskirta viena keturių iš 150 dainininkių lošti rolę operoje „Merry Widow“, kurią Kiwanis Klubas, jaunų biznie- rių Brocktone, stato City The- atre, Brocktone, 29 ir 30 šio mėnesio.

Miltenitė yra gerai žinoma dainininkė. Ji lošė Birutės rolę su Gabijos Choru Bostone ir Worcesterį šią žiemą ir dainuo- ja lietuvių radio programoje ir lietuviškuose koncertuose.

Ji lavina balsą New England Conservatory of Music su pro- desoriu F. Morse Wemple. **Koresp.**

SO. BOSTON, MASS. Radio Valandos.

Lietuvių radio valanda, ve- dama p. S. Minkaus, minėjo 3 metų sukaktuves. Programas buvo specialus. Viskas išėjo ge- rai. Malonu yra pasveikinti Steponą ir Valentina Minkus, kurie pirmieji pradėjo Bostone lietuvių valandą ir pasekmin- gai išvedė tris metus. Tai vai- siai mūsų jaunosios kartos. Sveikinu!

(Ponia Minkienė yra SLA 43 kuopos sekretorė, mėgstanti viešąjį darbą.) Bostone turim ir „Darbinin- ko“ radio, bet nevisi lietuviai gali ja naudotis: SLA kuopų pranešimų neprimiama, bet kar- čiųjų ir gėralų užėigas su ma- lonumu skelbia. Tai ir artimo meilė — geriau sukant politika.

Šešių Biručių Koncertas.

Koncertas įvyko 4 d. bal., Lietuvių Name. Prisirinko pil- na salė žmonių. Koncertą išpildė šešios Birutės, geriau sa- kant šešios merginos: F. Gra- deliūtė, M. Dusevičiūtė, O. Na- vickaitė, A. Sauriūtė, E. Vai- gauskaitė ir E. Rudokiūtė; Franklin Vyrų Choras, iš Mon- tello, Mass., smuikininkas L. Buiinis, solistės S. Vaitkaitė, J. Mitrikaitė, pianistės ponias V. Minkienė ir L. Zabarauskaitė.

Koncertas išėjo puikiai ir žu- vingai. Šešias Birutes mokina ponias V. Minkienė. Jos pasirodė gerai, nors nėra dar metų kai lavinasi. Tokiu būdu Bostonas susilaukė įvairumo, nes Birutės inėšė į musų sceną malonumu. Franklin Vyrų Chorą veda ir mokina A. Krušas. Vyrai dainuoja gerai, liuosai ir mato- si, kad ten yra įdėta darbo mo- kytojo ir choristų, nes jie lais- vai-sutartinai ir sunkesnes dai- nas dainuoja. Klausantieji jų dainavimo, gauni pilną dainos vertę. Bravo, vyrai!

L. Buiinis tik 17 metų, bet mes galime susilaukti kito Pru- selaičio, jeigu nesustos moki- ųsis. P-lės S. Vaitkiūtė ir J. Mitri- kaitė abi buvo viešnios šiame koncerte ir abiem gerai pasise- kė. Malonu, kad musų valstijos lakštingalos pasirodo scenoj su prisirengimu, klausytojus pa- tenkinti. Dueta pianu skambino abi pianistės: L. Zabarauskaitė ir V. Minkienė. Išėjo gerai. Reikia mums visiems prisiminti, kad šį koncertą rengė ir programą išpildė musų jauni- mas, apie kurį mes dažnai daug kalbam ir jų tvarką peikiam. Šiuo sykiu scenoj užsilaikymas,

NESVEIKI INKSTAI? Puslė Erzinama? Nusišlapinimas Ap sunkintas?

Kun. Jonas rekomenduoja Ki-retic Pilskeles (Tablets), kurios palengvins tokią skaudžią padėtį, taipgi skru- dių skaudėjimą ir ne- migos naktis prašalins lengvai, saugiai ir greitai! Kam ilgiau kan- kintis? Užsisakykite dėžute Ki-retic Tablets šiandien. Nesuiskit pinigų. Užmokėsite paštoriu \$1.25 kuomet pristatys vaistus. Išskirkite šį skel- bimą ir nusišlapkite šiandien! **KI-RETIC CO., Dept. T. 529 Hudson St., New York, N. Y.**

Jų muzikos vada, parinkimas dainų, davė gerą pamoką mums visiems. Perdėm dainuota lie- tuvių dainos ir musų kompozio- torių.

Sio koncerto tvarkytoja buvo p-lė F. Grendeliūtė, kuri dirba adv. Šalų ofise.

Ačiu jums, jaunuoliai, už ge- rą koncertą, gerą tvarką. Dau- giau tokių parengimų!

S. Mockus.

WATERBURY, CONN. Lietuvių Prekybos Buto Veikla.

Lietuvių Prekybos Buto ren- giamos paskaitos sutraukia daug žmonių. Trečiame iš eilės parengime buvo susirinkę pusė- tinai daug publikos. Vyriausi kalbėtojai buvo šie: kun. A. Gradek kalbėjo apie industrinį organizacijų veiklą, Dr. M. Mi- kolainis apie medicinos istoriją, J. Stokis apie mirusiųjų balzamavimo pažangą, p-lė M. Jokubaitytė apie lietuviškos šeimynos gyvenimą. Prekybos Buto moterų skyrius turėjo savo pusvalandį. Po penkias mi- nutes kalbėjo: ponias M. Zails- kienė apie lietuvių organizaci- jas, Dr. M. Conney — apiludi- no teikiama lietuviams pagelbą rengiant minimas paskaitas. Ponas ir ponias R. Snyder ir p-lė N. Plangaitė padainavo ir pianu keletą muzikos šmotelių pagrjojo.

Abiejų programų vedėju bu- vo Dr. J. Stanislovaitis. Sekantis paskaitų vakaras įvyks balandžio 25 d., svetainė- je 48 Green St. Pradžią 7:30 val. vakare. Renginama labai į- domus programos. Visi kviečia- mi šias paskaitas lankyti. Įžan- ka dykai. **Ponia C.**

IVAIRIOS ŽINIOS

KANADA PRIES „SEDE- JIMUS“.

TORONTO, Kanada. — Čia esamuose General Motors fabri- kuose sustreikavo darbininkai ir fabrikai tapo uždaryti. Onta- rio provincijos premieras pas- keibė įspėjimą, ud „sėdėjimo“ streikai ir streikininkų pikieti- vimas Kanadoje yra uždrausti ir nebus pakenčiami. Premieras taipgi pareiškė, kad kas galima Jungtinėse Valstijose — tai ne- visa galima Kanadoje. Pavyz- diui, C. I. O. negali čia dikta- toriauti, kaip kad Jungt. Val- stijose. O jei darbininkai ir no- rės „sėdėti“, tai jie negaus jo- kias pašelpas iš vyriausybės.

OSHAWA, Kanada, bal. 11.

— Išrodo, kad streikas prieš General Motors netrukus bus baigtas, nes, sulig pranešimų, korporacija sutinka pasirašyti sutartį su unija, pripažindama unija. Todel, nepaisant premie- ro M. Heppburn griešto nusita- tymo prieš I. C. O., automobi- listų unija bus pripažinta ir Kanadoje.

PRAŠO \$2,200,000,000 BE-DARBIAMS.

WASHINGTON, D. C. — Miestų majorų konferencija, per New Yorko majorą La Gu- ardia, atsikreipė prie prez. Roosevelto, prašydama paskirti dar \$2,200,000,000 bedarbių šelpimui šiais fiskaliais metais.

**NE NAMIE!
MES PRIVALEJOME
PATELEFONUOTI**

**SUŽINOKITE, AR
JUSŲ DRAUGAI
BUS NAMIE**

Štai taisyklė, kuri sutaupins jums laiką ir žingsnius: Siek telefono pirm, negu sieksi kepurės. Telefonuokite pirm ėjimo į svečius ir sužinokite, ar jus draugai namie. Telefonuokite susitarimams ir taupykite laukimo laiką. Telefonuokite ir krautuves gauti tą, ko jus norite be išėjimo pro duris.

**TELEFONUOKITE
IŠANKSTO**

NEW YORK TELEPHONE COMPANY